

SYTUACJA BANKÓW W OKRESIE I-IX 2013

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Warszawa, 2013

OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE

- Po silnym osłabieniu w końcu 2012 i na początku 2013, w III kwartale br. doszło do istotnego przyspieszenia tempa wzrostu, choć nadal pozostaje ono relatywnie niskie
- Sytuacja na rynku finansowym względnie stabilna, ale uwagę zwraca silne złagodzenie polityki pieniężnej, rekordowo niskie stopy procentowe oraz znaczne wahania rentowności papierów skarbowych
- Sytuacja finansów publicznych względnie stabilna, ale konieczność nowelizacji budżetu
- Sygnały poprawy koniunktury w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki
- Umiarkowana poprawa perspektyw wzrostu polskiej gospodarki w latach 2014-15

STRUKTURA SEKTORA

- Finalizacja dwóch dużych fuzji
- Ograniczone zmniejszenie zatrudnienia i sieci sprzedaży
- Wzrost koncentracji
- Wzrost udziału inwestorów krajowych w aktywach sektora

KAPITAŁY

- Utrzymanie mocnej bazy kapitałowej i poprawa miar adekwatności kapitałowej (niski udział w aktywach sektora banków o CAR < 12% i Tier 1 < 9%; na miary adekwatności sektora istotny wpływ wywarły zmiany metod wyliczania wymogów w niektórych dużych bankach)
- Zalecane utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w niektórych bankach jej dalsze wzmocnienie

PŁYNNOŚĆ

- Dobra sytuacja w zakresie bieżącej płynności
- Relacja kredyty/depozyty stabilna (w II i III kwartale nieznaczny wzrost)
- Zalecane jest kontynuacja działań zmierzających do wzrostu stabilności źródeł finansowania

WYNIKI FINANSOWE

- Nieznaczne pogorszenie wyników finansowych na skutek spadku wyniku działalności bankowej, a zwłaszcza wyniku odsetkowego w związku z silną redukcją stóp procentowych. W kierunku poprawy wyników oddziaływało natomiast zmniejszenie salda odpisów i rezerw, a w mniejszym stopniu wzrost wyniku z tytułu pozostałych przychodów i kosztów oraz redukcja kosztów działania
- W kolejnych okresach należy oczekiwać utrzymywania się negatywnej presji na wyniki banków na skutek niskiego tempa wzrostu gospodarki, środowiska rekordowo niskich stóp procentowych oraz zmian o charakterze regulacyjnym

KREDYTY

- Stopniowe ożywienie kredytów dla gospodarstw domowych (relatywnie wysoki przyrost w III kwartale, pierwszy od dwóch lat wzrost stanu kredytów konsumpcyjnych)
- Niskie tempo wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw (stagnacja w obszarze MSP)
- Niskie/ujemne tempo wzrostu kredytów utrzymuje się w większości krajów UE
- Główną przyczyną ograniczonego tempa wzrostu akcji kredytowej są czynniki popytowe i podażowe związane z niskim tempem wzrostu gospodarki i niepewnością co do przyszłego rozwoju koniunktury

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- Silny, ale okresowy wzrost depozytów sektora budżetowego
- Ograniczony wzrost depozytów sektora niefinansowego (wzrost depozytów gospodarstw domowych, ale w II i III kwartale stagnacja; stan depozytów przedsiębiorstw po okresowym spadku w I kwartale, w II i III uległ powrócił do stanu z końca ub.r.)
- Wzrost depozytów i kredytów sektora finansowego, ale w dłuższym okresie źródło to pozostaje względnie stabilne
- Relatywnie niski przyrost kapitałów ze względu na zwiększenie dywidend

FINANSOWANIE ZAGRANICZNE

- Finansowanie zagraniczne pozostaje stabilne w długim okresie (w II kwartale odnotowano silny napływ nowych środków, ale po części ma on krótkoterminowy charakter)
- W Polsce nie występuje zjawisko tzw. „delewarowania” banków zagranicznych, a zmiany w poziomie finansowania wynikają głównie z modyfikacji strategii działania (spadek zapotrzebowania), zmian kursów walut i zmian skali operacji skarbowych

JAKOŚĆ KREDYTÓW

- Niskie tempo wzrostu gospodarki wywiera negatywną presję na jakość portfela kredytowego, ale silna redukcja stóp procentowych ogranicza koszty obsługi kredytów i prowadzi do poprawy sytuacji finansowej części kredytobiorców
- Pomimo osłabienia gospodarki, jakość kredytów pozostaje stabilna. Nieznaczne pogorszenie obserwowano w obszarze kredytów mieszkaniowych, pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych oraz kredytów dla MSP, ale w II i III kwartale obserwowano sygnały stabilizacji

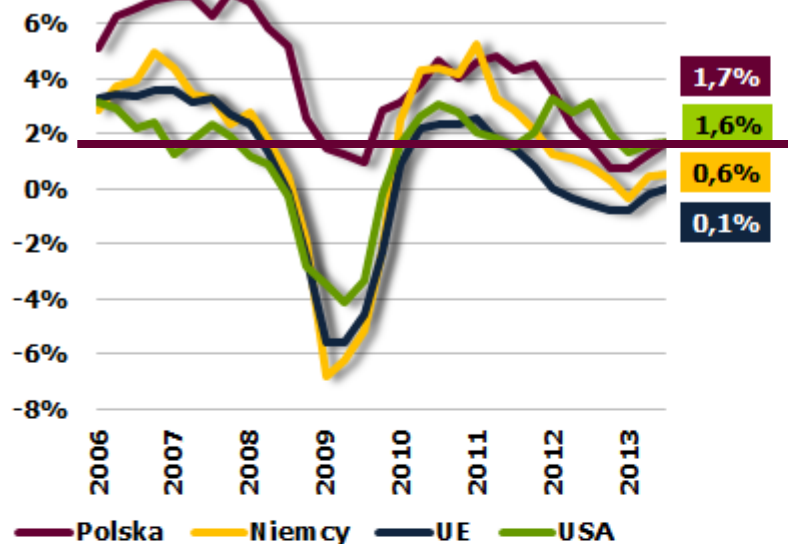
INNE

- Wzrost stanu najpłynniejszych aktywów (silny wpływ banku państwowego)
- Ograniczony wzrost operacji pozabilansowych (głównie transakcji na stopę procentową)
- Zmniejszenie niedopasowania walutowego sektora
- Finansowanie długoterminowe bez większych zmian

Sytuacja sektora bankowego pozostaje dobra i stabilna, ale ryzyko działalności banków utrzymuje się na podwyższonym poziomie na skutek niskiego tempa wzrostu gospodarki oraz dużej niepewności co do kształtowania się koniunktury w kolejnych okresach

Niskie tempo wzrostu gospodarki, ale sygnały poprawy i podniesienie prognoz wzrostu

Tempo wzrostu PKB (Q/Q-4)

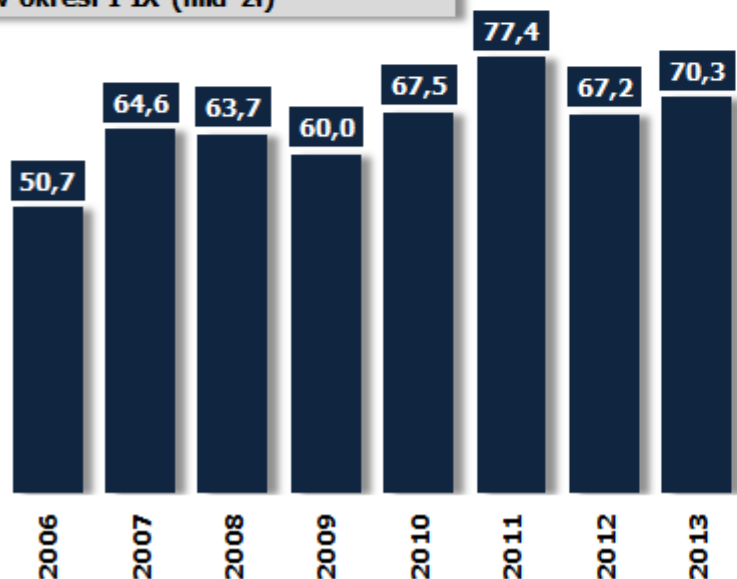

Prognoza PKB (NBP - 11/2013)

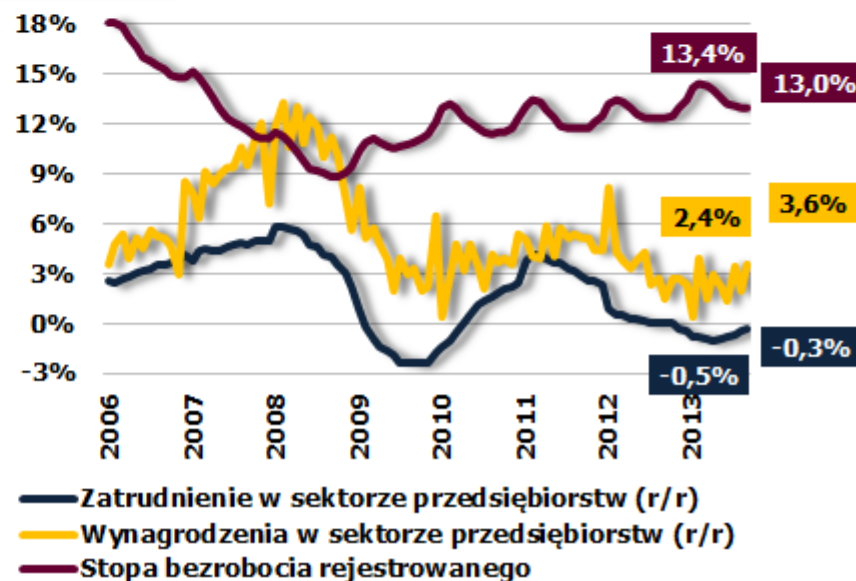
2013 – 1,3%; 2014 – 2,9%; 2015 – 3,3% prognoza lepsza niż w lipcu

- Po silnym spowolnieniu w I i II kwartale w III kwartale tempo wzrostu PKB wyraźnie przyspieszyło (odpowiednio: 0,5%; 0,8%; 1,9%), ale nadal pozostaje znacznie poniżej potencjalnego
- Pomimo spowolnienia sytuacja finansowa przedsiębiorstw pozostaje relatywnie korzystna (wzrost wyniku netto o 4,6%, poprawa wskaźników płynności)
- Słaba sytuacja na rynku pracy (spadek zatrudnienia, bezrobocie wyższe niż w analogicznym okresie ub.r., niskie tempo wzrostu wynagrodzeń)
- Silne wyhamowanie procesów inflacyjnych (CPI 1,0%; PPI -1,4%)
- Sytuacja finansów publicznych pozostaje stabilna, ale konieczność nowelizacji budżetu, „zawieszenie” tzw. I prognozy ostrożnościowego, planowane zmiany w systemie emerytalnym
- Oznaki poprawy koniunktury w otoczeniu polskiej gospodarki

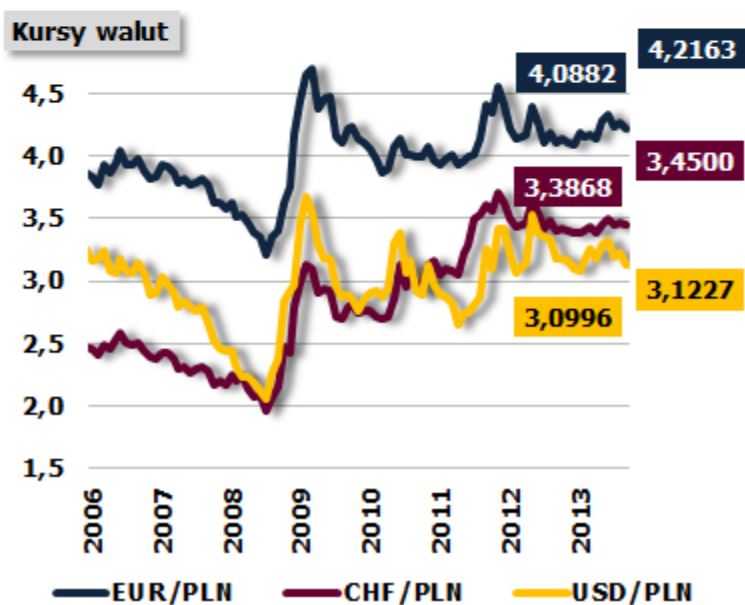
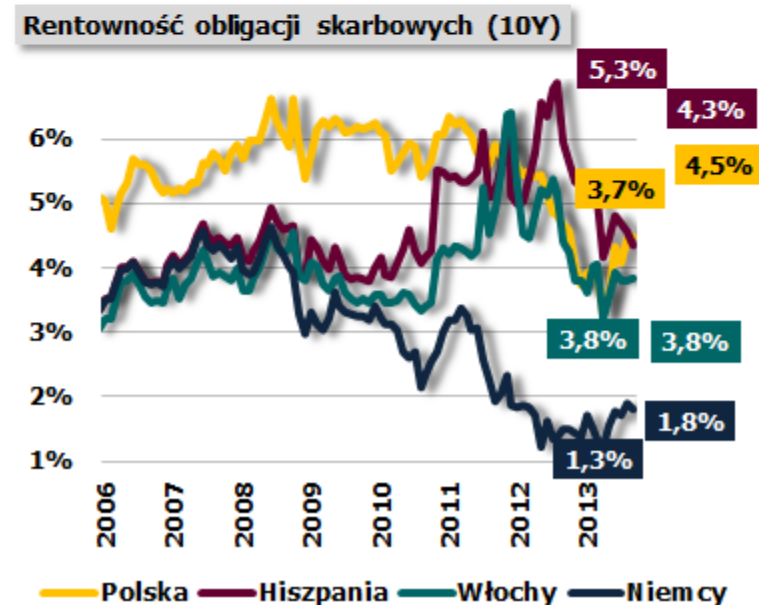
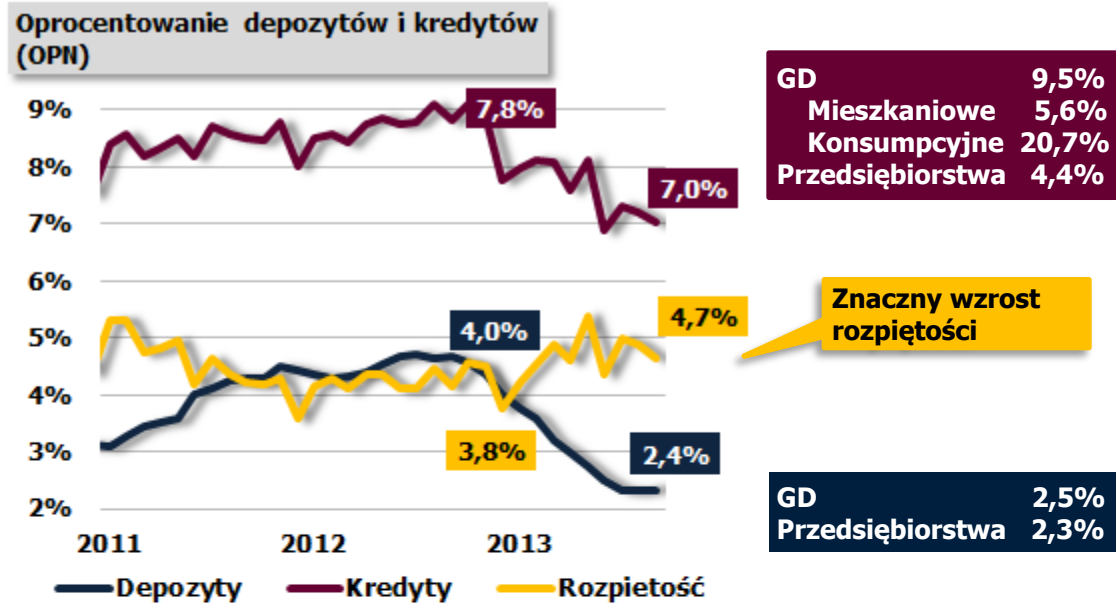
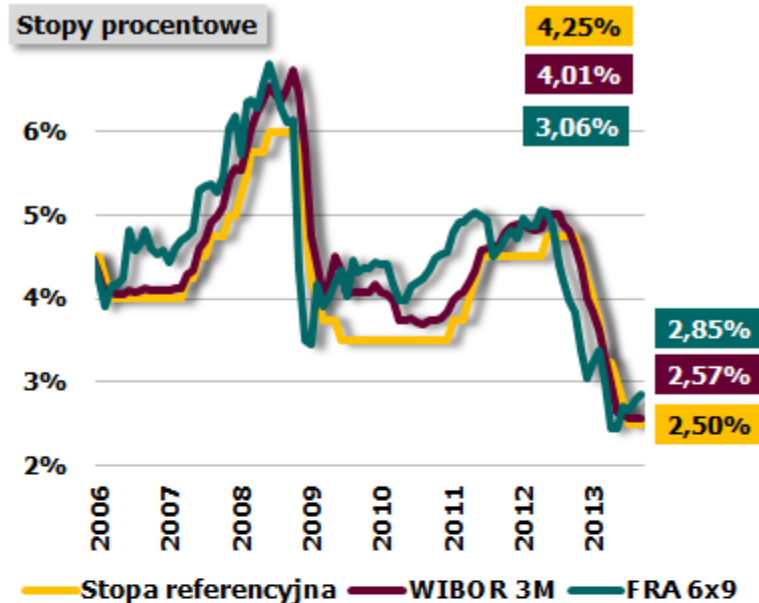
Wyniki finansowe przedsiębiorstw w okresie I-IX (mld zł)

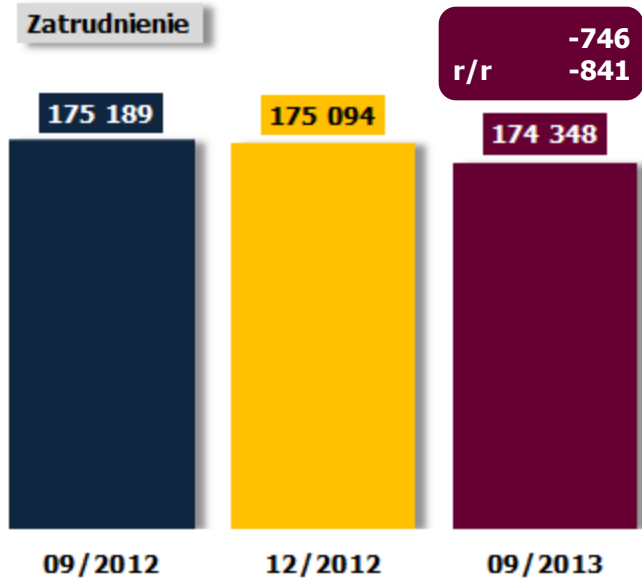
Rynek pracy

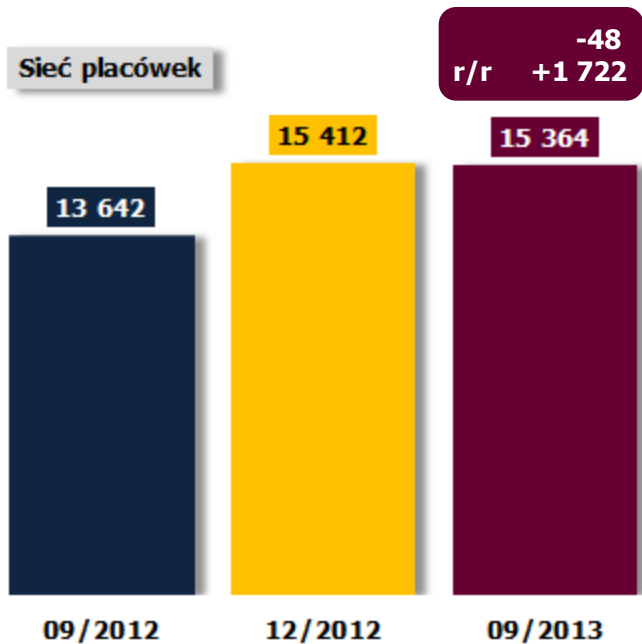
Sytuacja na rynku finansowym relatywnie stabilna (rekordowo niskie stopy procentowe, znaczne wahania rentowności papierów skarbowych, lekkie osłabienie złotego)

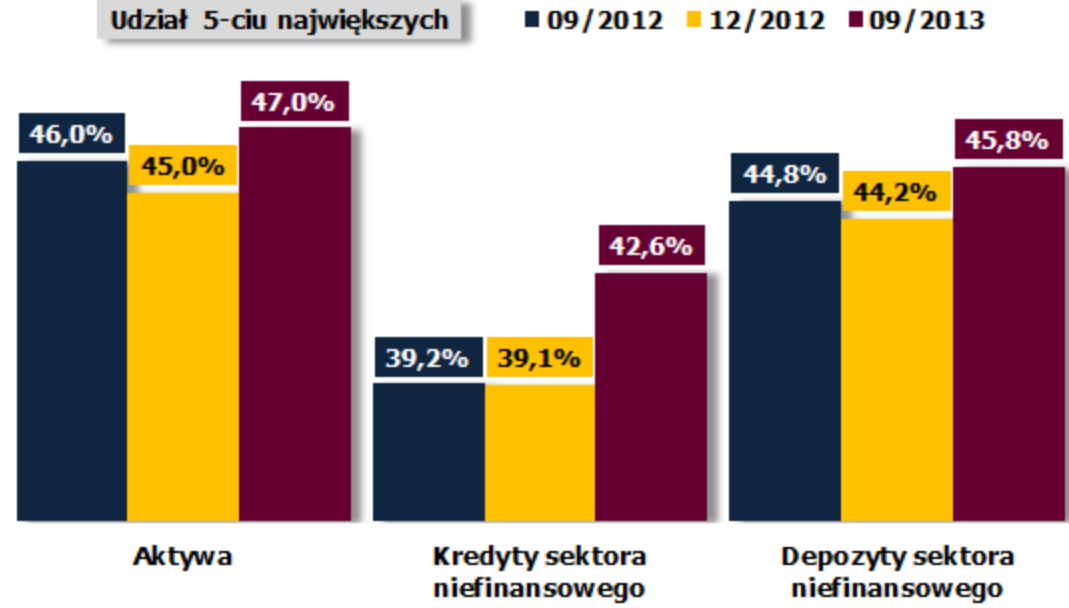
Zatrudnienie

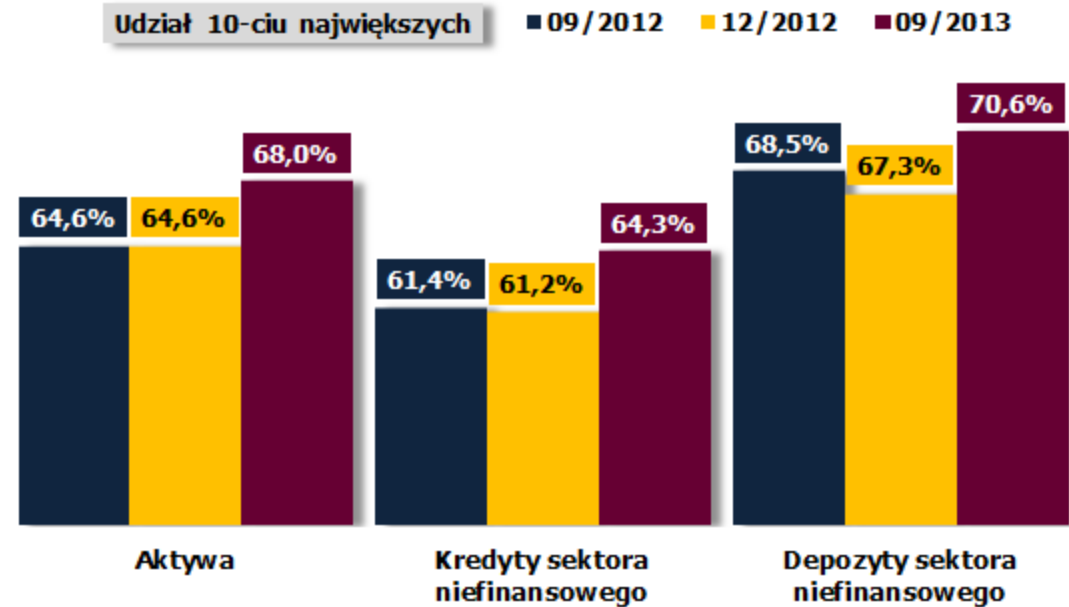
Sieć placówek

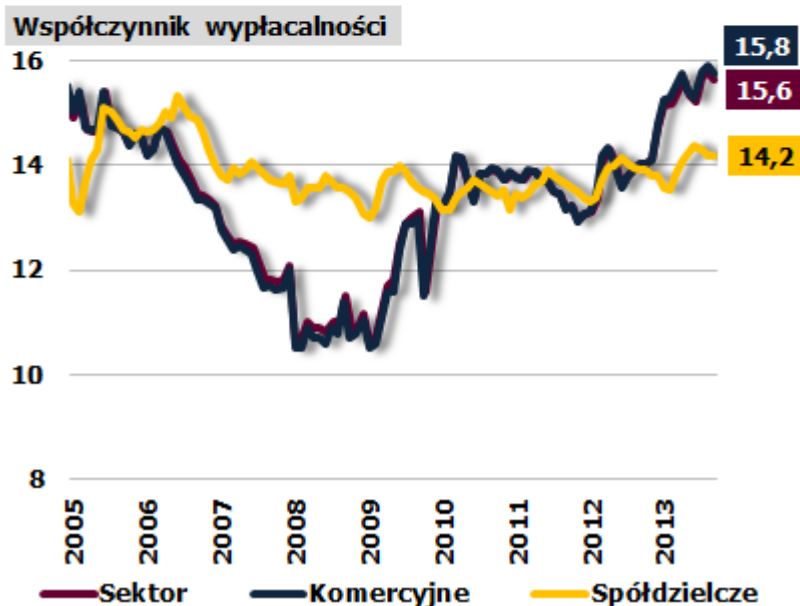
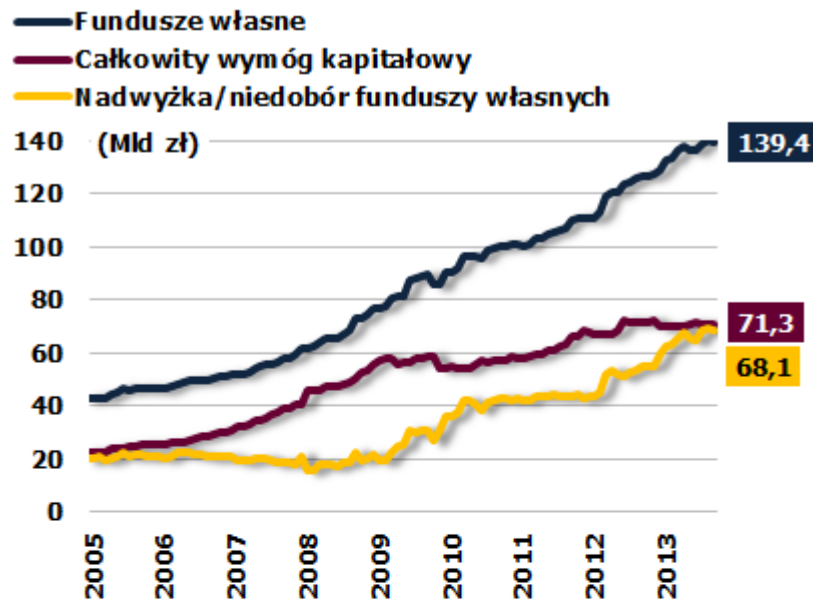
Udział 5-ciu największych

Udział 10-ciu największych

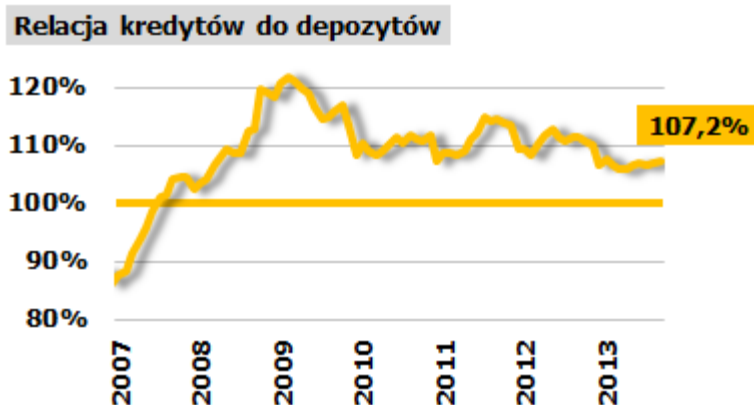
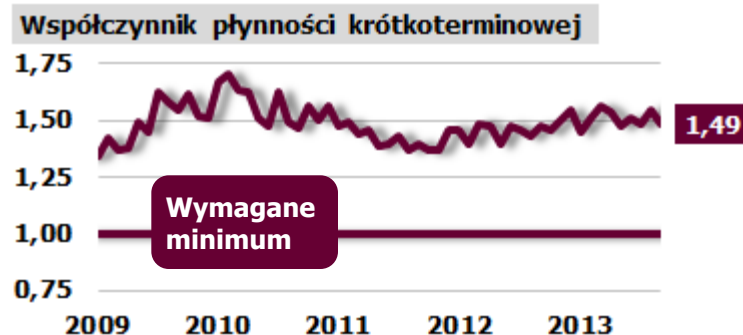
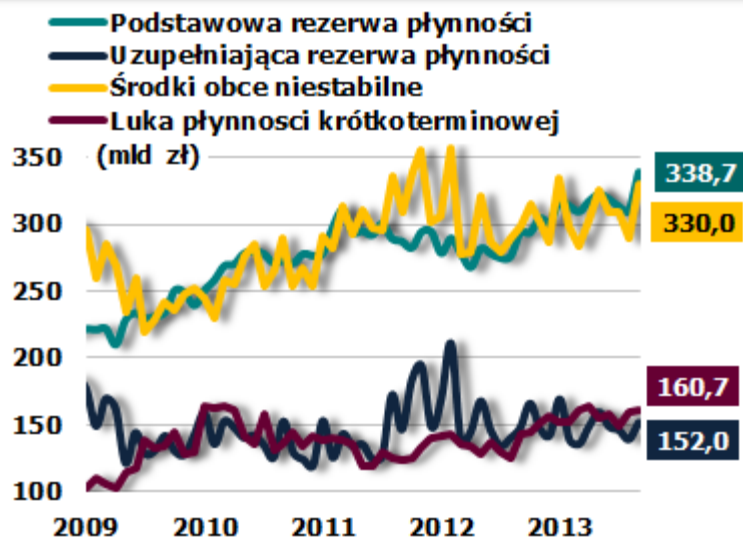
Utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, poprawa miar adekwatności kapitałowej, ale znaczny wpływ na miary całego sektora wywarły zmiany metod wyliczania wymogów kapitałowych w kilku dużych bankach

	09/2012	12/2012	09/2013
FUNDUSZE WŁASNE (mld zł)			
FUNDUSZE WŁASNE (mld zł)	126,4	129,0	139,4
Całkowity wymóg kapitałowy	72,0	70,0	71,3
Nadwyżka funduszy nad wymogiem	54,3	59,0	68,1
WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI			
Sektor	14,0	14,7	15,6
Banki komercyjne	14,0	14,8	15,8
Banki spółdzielcze	13,9	13,8	14,2
Rozkład banków względem współczynnika wypłacalności			
< 8%	-	-	-
8-10%	20	16	13
10-12%	92	97	80
12% i więcej	507	504	521
Udział banków w aktywach sektora			
< 8%	-	-	-
8-10%	4,2%	0,6%	0,2%
10-12%	14,0%	7,4%	6,3%
12% i więcej	79,8%	89,9%	91,3%
TIER 1			
Sektor	12,7	13,1	14,2
Banki komercyjne	12,6	13,1	14,2
Banki spółdzielcze	13,1	13,0	13,3

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej, zalecane jest utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie, co wynika z poziomu ryzyka już zakumulowanego w bilansach banków oraz nadal trudnych uwarunkowań zewnętrznych (pomimo sygnałów ich poprawy), które mogą wpływać na pogorszenie sytuacji finansowej części klientów oraz wywoływać zaburzenia w funkcjonowaniu rynków finansowych

Dobra sytuacja w zakresie bieżącej płynności

	09/2012	12/2012	09/2013
Podstawowa rezerwa płynności	293,4	301,3	338,7
Uzupełniająca rezerwa płynności	148,1	142,5	152,0
Środki obce niestabilne	298,6	286,9	330,0
Luka płynności krótkoterminowej	142,9	156,9	160,7
Wsp. płynności krótkoterminowej	1,5	1,6	1,5
Środki obce stabilne	897,6	913,8	952,2
Kredyty dla sektora niefinansowego	774,4	771,3	801,1
Depozyty sektora niefinansowego	695,7	724,0	747,5
Nadwyżka/niedobór depozytów	-78,7	-47,3	-53,6
Relacja kredyty/depozyty	111,3%	106,5%	107,2%

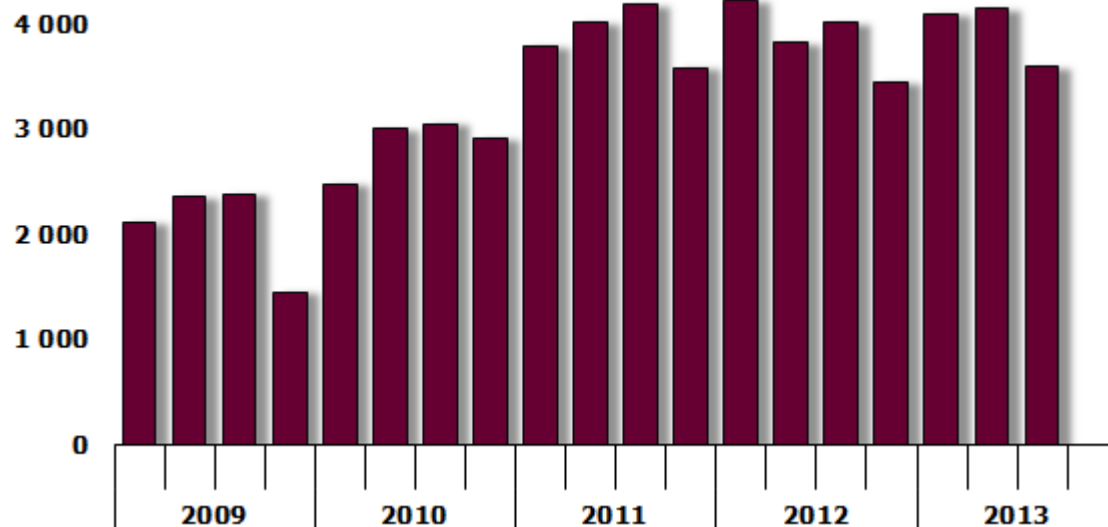
- Zadawalające przestrzeganie Uchwały KNF nr 386/2008
- Podstawowe miary płynności względnie stabilne i na odpowiednich poziomach
- Relacja kredyty/depozyty pozostaje stabilna (w ostatnich okresach notowano jej poprawę, ale pewne ożywienie akcji kredytowej obserwowane w II i III kwartale spowodowało nieznaczny wzrost relacji)

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej, zalecane jest kontynuowanie działań zmierzających do wzrostu stabilności źródeł finansowania (m.in. dywersyfikacja, wydłużenie terminów wymagalności) oraz realizacja strategii biznesowych, które będą dobrze wkomponowane w nadal trudne uwarunkowania zewnętrzne

Pogorszenie wyników na skutek obniżenia wyniku działalności bankowej (słabszy III kwartał na skutek obniżenie pozostałego wyniku działalności bankowej)

Kwartałny wynik finansowy netto (mln zł)

WYNIK NETTO 09/2012

Wynik netto	12 030
Wynik odsetkowy	- 2 128
Opłaty i prowizje	- 159
Wynik pozostałej działalności bankowej	- 761
Pozostałe przychody/koszty	+ 526
Koszty działania	+ 273
Amortyzacja	- 48
Saldo odpisów i rezerw	+ 1 842
Wynik działalności nieoperacyjnej	+ 15
Obowiązkowe obciążenia	+ 205
Wynik działalności zaniechanej	+ 11

WYNIK NETTO 09/2013

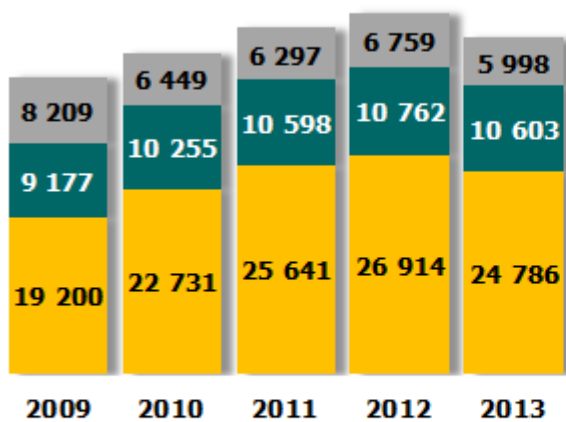
11 805

- Spadek wyniku odsetkowego (-7,9%), wyniku z opłat i prowizji (-1,5%) oraz wyniku pozostałej działalności bankowej (-11,3%)
- Wzrost dodatniego salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych
- Redukcja kosztów działania (-1,3%)
- Zmniejszenie salda odpisów i rezerw (-24,9%)

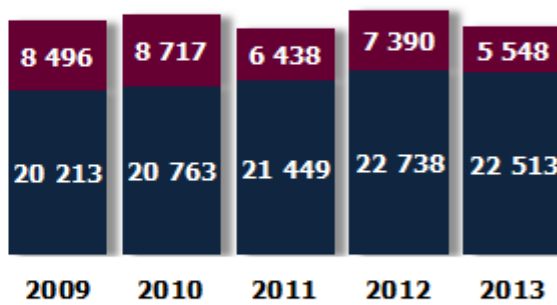
- Obniżenie wyników w 547 podmiotach, które skupiały 57,9% aktywów sektora
- 2 banki komercyjne, 6 spółdzielczych oraz 9 oddziałów instytucji kredytowych wykazało stratę (121 mln zł)

W kolejnych okresach należy liczyć się z utrzymywaniem się presji na wyniki finansowe banków, co ma związek z niskim tempem wzrostu gospodarki oraz nową opłatą na BFG i obniżką opłat interchange

Przychody w okresie I-IX (mln zł)

Koszty w okresie I-IX (mln zł)

■ Pozostały wynik działalności bankowej

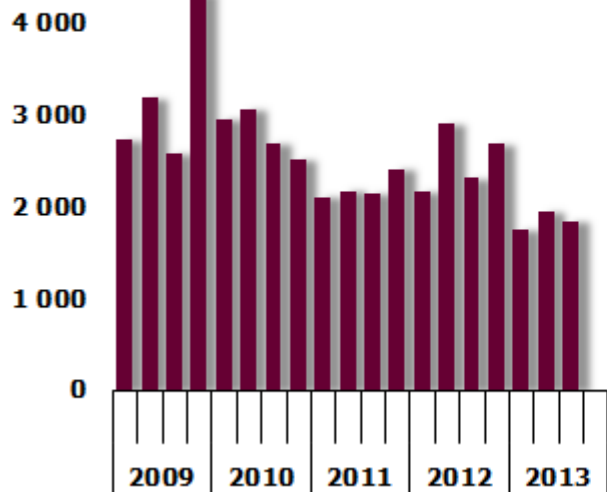
■ Wynik z tytułu opłat i prowizji

■ Wynik odsetkowy

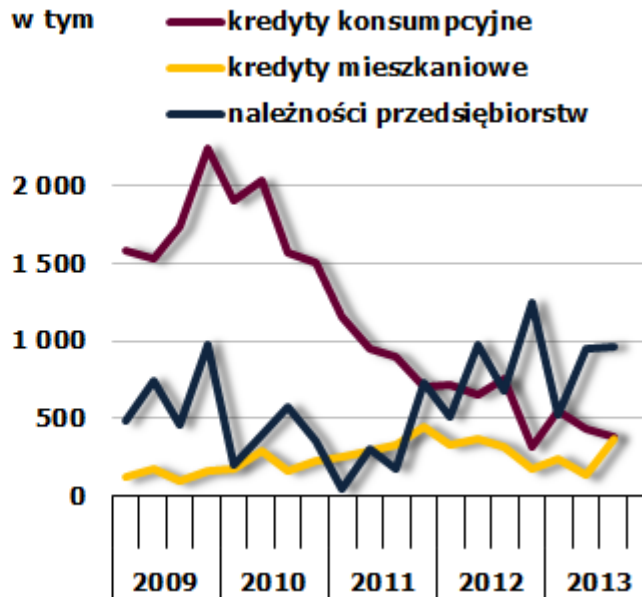
■ Saldo odpisów i rezerw

■ Koszty działania i amortyzacja

Kwartalne saldo odpisów i rezerw (mln zł)

w tym

Rok/rok

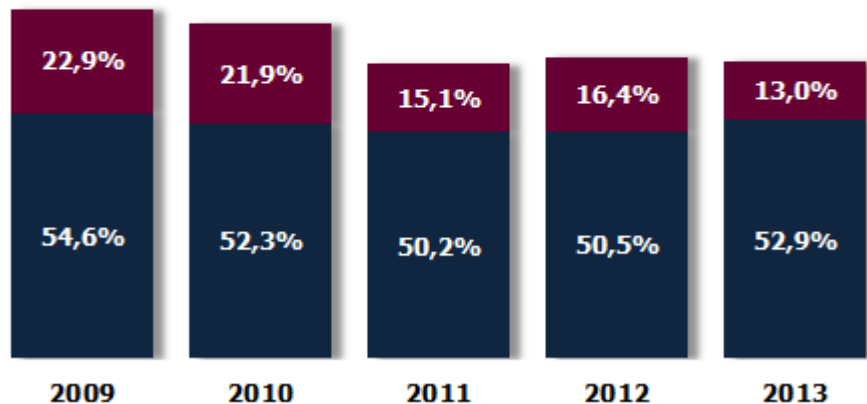
- Zmniejszenie odpisów na kredyty konsumpcyjne (o 771 mln zł) i mieszkaniowe (o 276 mln zł) oraz pozostałe należności od gospodarstw domowych (o 56 mln zł)
- Wzrost odpisów na należności od sektora przedsiębiorstw (o 275 mln zł)
- Zmniejszenie skali innych tworzonych rezerw (o 468 mln zł), zysk na IBNR zamiast straty raportowanej w 2012

Kwartał/kwartał

- Znaczny wzrost odpisów na kredyty mieszkaniowe

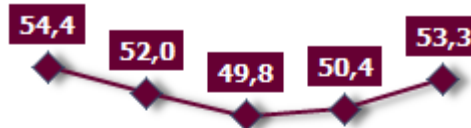
Udział kosztów i odpisów w wyniku działalności bankowej oraz pozostałych przychodach i kosztach

- Koszty działania i amortyzacja
- Saldo odpisów i rezerw

- Pomimo redukcji kosztów nastąpił wzrost ich udziału w wyniku działalności bankowej na skutek głębszego spadku wyniku
- Zmniejszenie udziału salda odpisów i rezerw

C/I

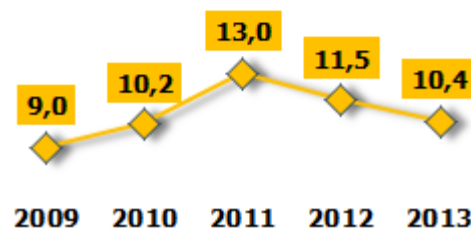

Obniżenie podstawowych miar efektywności działania

ROA netto

ROE netto

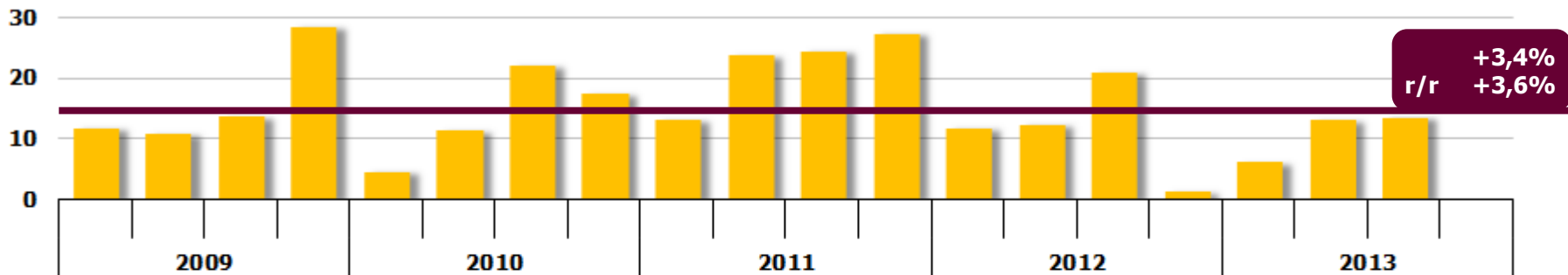

Stopniowe ożywienie akcji kredytowej

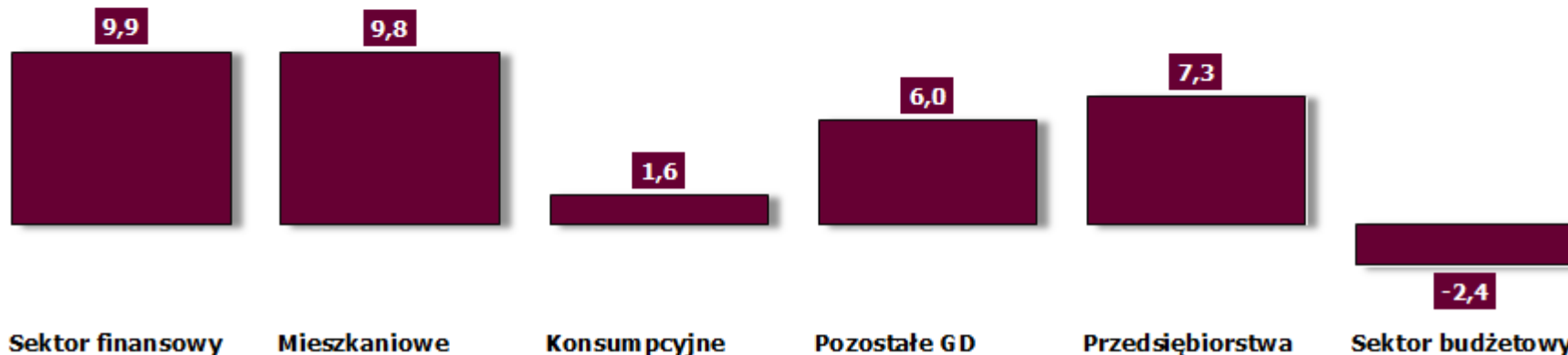
	09/2012	12/2012	09/2013	Nominalna		Skorygowana	
				mld zł	%	mld zł	%
KREDYTY OGÓŁEM	935,6	935,2	973,9	38,7	4,1%	32,4	3,4%
Sektor finansowy	33,2	32,8	42,8	10,0	30,7%	9,9	30,1%
Sektor niefinansowy	813,4	810,4	841,0	30,6	3,8%	24,9	3,1%
Gospodarstwa domowe	532,6	533,2	554,6	21,4	4,0%	17,4	3,2%
- mieszkaniowe	319,1	321,8	335,3	13,5	4,2%	9,8	3,0%
- konsumpcyjne	125,6	123,4	125,2	1,8	1,4%	1,6	1,3%
- pozostałe	87,9	88,1	94,2	6,1	6,9%	6,0	6,8%
Przedsiębiorstwa	276,2	272,2	281,3	9,0	3,3%	7,3	2,7%
Sektor budżetowy	89,0	92,0	90,1	-1,9	-2,1%	-2,4	-2,6%
<i>wg waluty</i>							
- złote	655,0	659,1	693,6	34,5	5,2%	34,5	5,2%
- waluty	280,7	276,1	280,3	4,2	1,5%	-2,1	-0,7%

- Po obserwowanej w końcu ub.r. i na początku br. stagnacji akcji kredytowej, w II i III kwartale br. doszło do jej ożywienia, choć tempo wzrostu pozostaje niższe niż w latach ubiegłych
- Głównymi obszarami wzrostu były kredyty dla gospodarstw domowych oraz sektora finansowego, podczas gdy wzrost akcji kredytowej dla przedsiębiorstw uległ osłabieniu, a stan kredytów dla sektora budżetowego zmniejszył się

Kwartałna (skorygowana) zmiana stanu kredytów (mld zł)

Zmiana (skorygowana) stanu kredytów w okresie I-IX 2013 (mld zł)

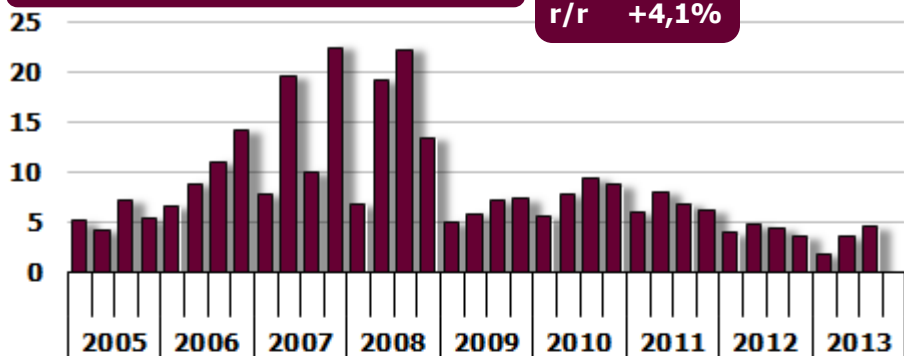

Kwartalna zmiana (skorygowana) stanu kredytów (mld zł)

MIESZKANIOWE

+9,8 mld zł

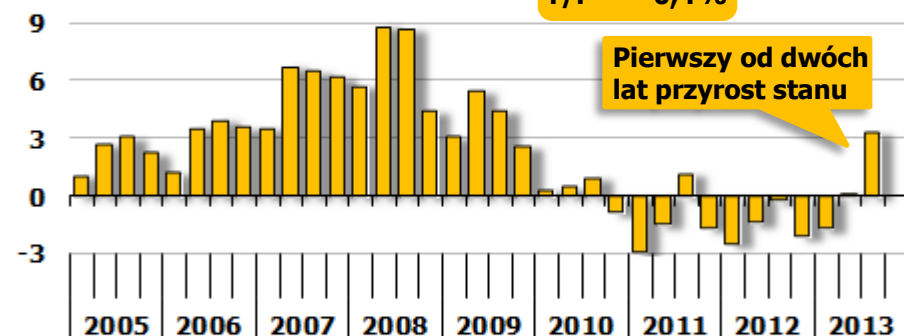
r/r +3,0%
+4,1%

KOSNUMPCYJNE

+1,6 mld zł

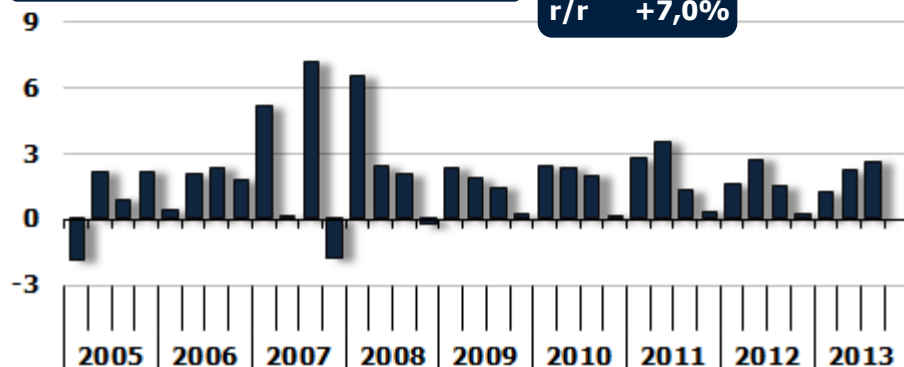
r/r +1,3%
-0,4%

POZOSTAŁE GD

+6,0 mld zł

r/r +6,8%
+7,0%

Wyraźne ożywienie kredytów dla gospodarstw domowych, zwłaszcza w III kwartale, wynikające z rekordowo niskich stóp procentowych, sygnałów stopniowej poprawy sytuacji makroekonomicznej oraz zmian regulacyjnych

Kredyty MIESZKANIOWE

- Stopniowe ożywienie kredytów mieszkaniowych (choć przyrost kredytów pozostaje niższy niż w ubiegłych latach) na skutek rekordowo niskich stóp procentowych, stopniowej stabilizacji cen mieszkań oraz sygnałów poprawy koniunktury
- Dalsza poprawa struktury walutowej kredytów dzięki wygaszeniu emisji kredytów walutowych (pomimo osłabienia złotego udział kredytów walutowych obniżył się z 55,4% do 52,1%)
- Utrzymuje się wysoki udział w sprzedaży kredytów o LTV przekraczającym 80% oraz nadmiernie wydłużonych okresach spłaty
- Nadmierny wzrost zdolności kredytowej na skutek silnej redukcji stóp procentowych może prowadzić do niekorzystnych zjawisk na rynku nieruchomości (wzrostu cen nieuzasadnionego zmianami kosztów budowy i w efekcie pogorszenia relacji przeciętnych wynagrodzeń do przeciętnych cen) i wzrostu ryzyka kredytobiorców i banków w dłuższym okresie

Kredyty KONSUMPCYJNE

- Pierwszy od dwóch lat wzrost stanu kredytów dzięki nowelizacji Rekomendacji T skutkującej m.in. „powrotem na rynek” dwóch banków specjalizujących się w kredytach ratalnych. Dodatkowo część banków dokonuje modyfikacji strategii w kierunku większego udziału kredytów o krótszych terminach
- Wzrost stanu kredytów w 353 bankach (o 6,6 mld zł), a spadek w 263 bankach (o 4,9 mld zł)
- Przyrost byłby istotnie wyższy, gdyby nie duże transakcje sprzedaży portfela „złych kredytów”

POZOSTAŁE kredyty dla gospodarstw domowych

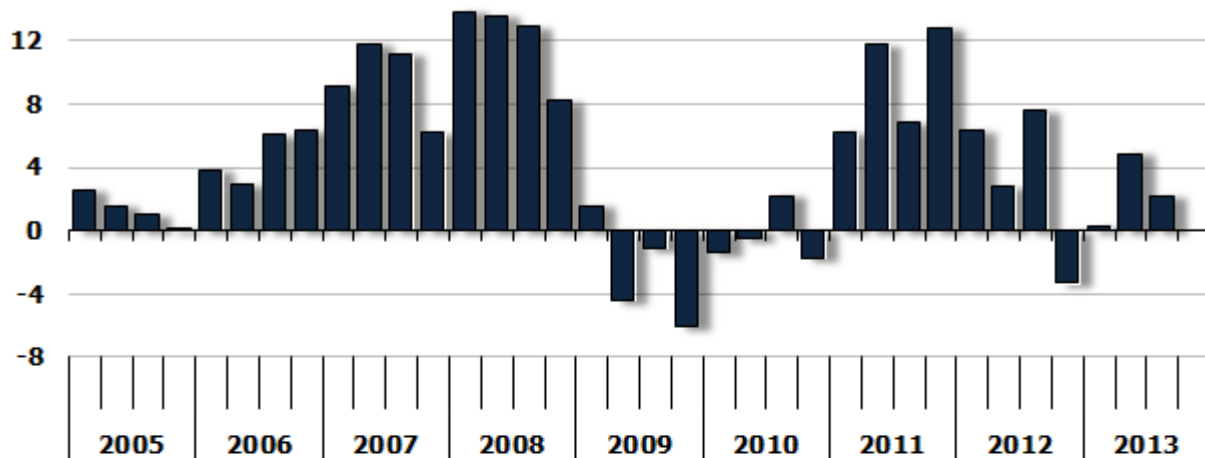
- Akcja kredytowa wykazuje w ostatnich latach stabilny wzrost **12**

Kwartalna zmiana (skorygowana) stanu kredytów (mld zł)

PRZEDSIĘBIORSTWA OGÓŁEM

+7,3 mld zł

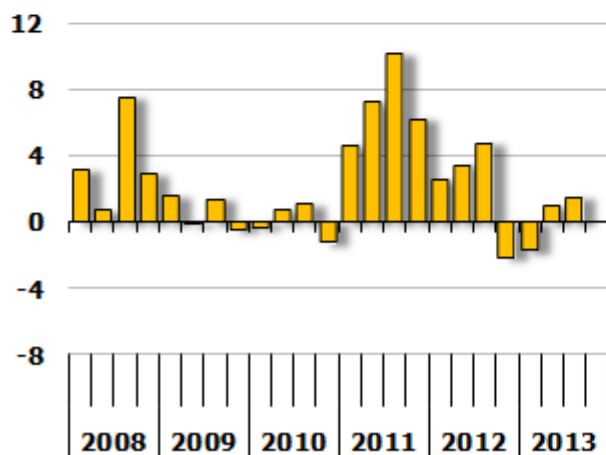
+2,7%
r/r
+1,4%

MSP

+0,8 mld zł

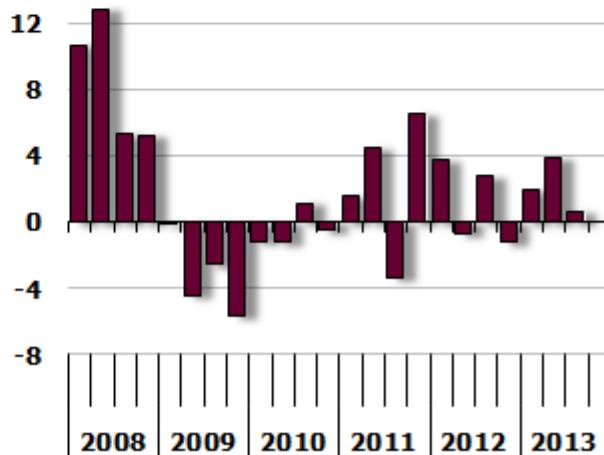
+0,5%
r/r
-0,8%

DUŻE

+6,5 mld zł

+6,0%
r/r
+4,8%

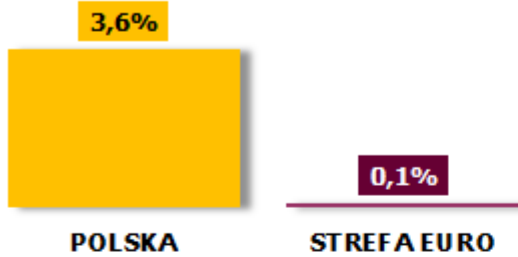

- Po dwóch kwartałach spadku/stagnacji akcji kredytowej w II kwartale br. odnotowano umiarkowane ożywienie akcji kredytowej, ale w III kwartale br. doszło do ponownego wyhamowania wzrostu, pomimo silnej redukcji oprocentowania kredytów i stopniowej poprawy koniunktury. Należy to łączyć z nadal niskim tempem wzrostu gospodarki oraz dużą niepewności co do stanu przyszłej koniunktury. Ponadto relatywnie dobre wyniki sektora przedsiębiorstw mogą skłaniać część przedsiębiorstw do większego samofinansowania
- Niski przyrost akcji kredytowej obserwowany jest zwłaszcza w obszarze kredytów dla MSP. Sytuację może jednak poprawić Program Portfelowej Linii Gwarancyjnej De Minimis, który w listopadzie br. został rozszerzony dodatkowo na kredyty inwestycyjne i rozwojowe

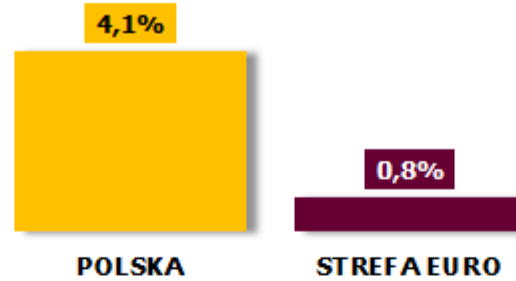
Niska/ujemna dynamika kredytów występuje w większości krajów UE

ROCZNE TEMPO WZROSTU KREDYTÓW (09/2013)

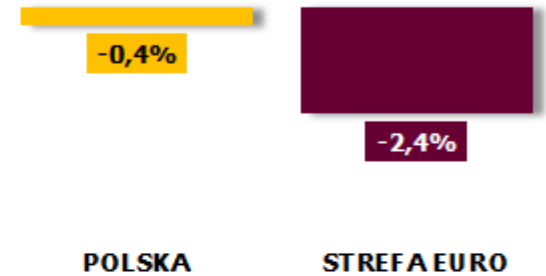
GOSPODARSTWA DOMOWE

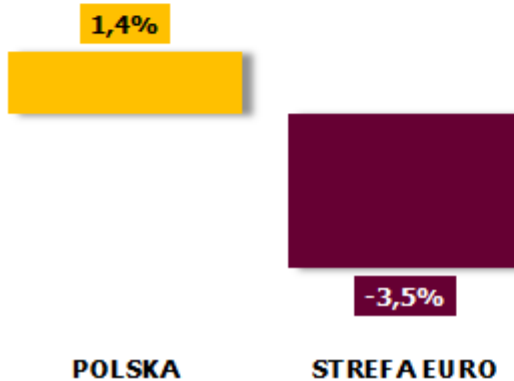
w tym MIESZKANIOWE

w tym KONSUMPCYJNE

PRZEDSIĘBIORSTWA

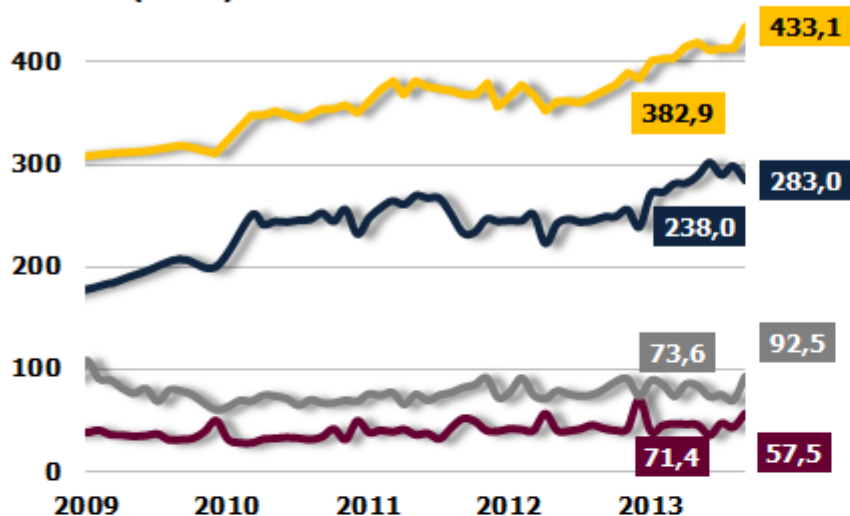

Tempo wzrostu akcji kredytowej w Polsce pozostaje wyższe niż w większości krajów UE

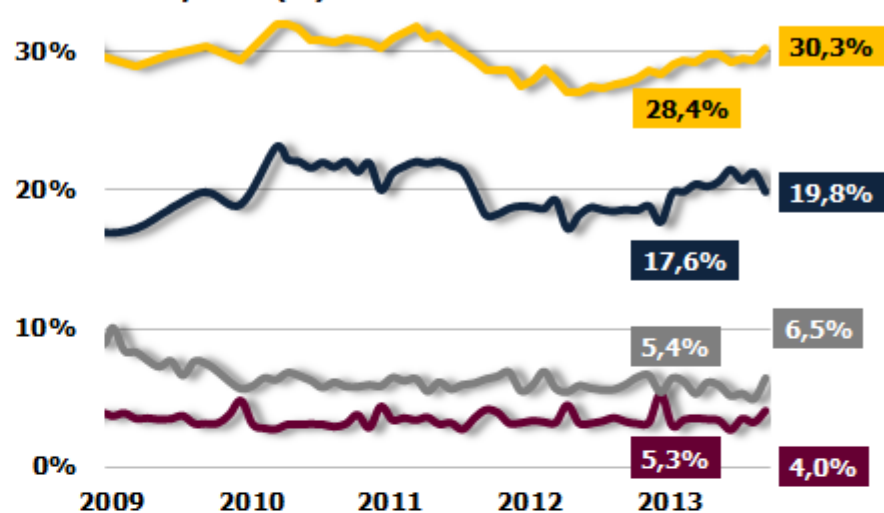
Zwiększenie stanu najbardziej płynnych aktywów

— Kasa, NBP — Należności od banków — Instrumenty dłużne i kapitałowe — RAZEM

Wartość (mld zł)

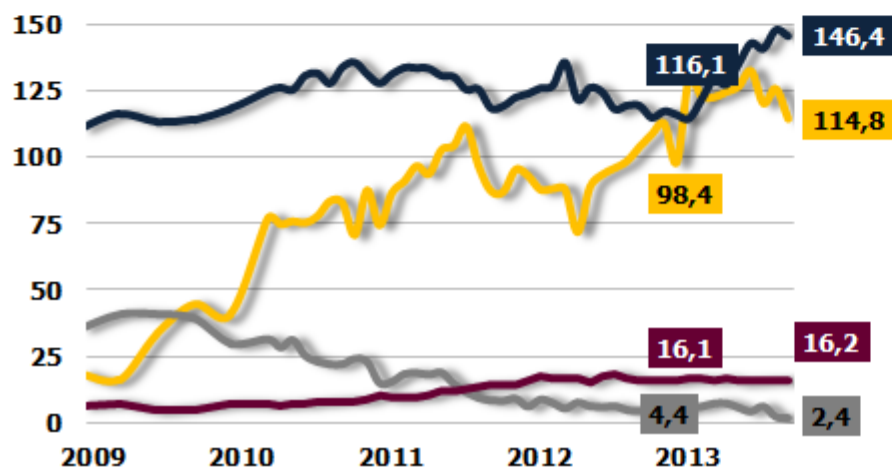

Udział w aktywach (%)

Struktura instrumentów dłużnych (mld zł)

— Banki centralne — Bony skarbowe
— Obligacje skarbowe — Pozostałe dłużne

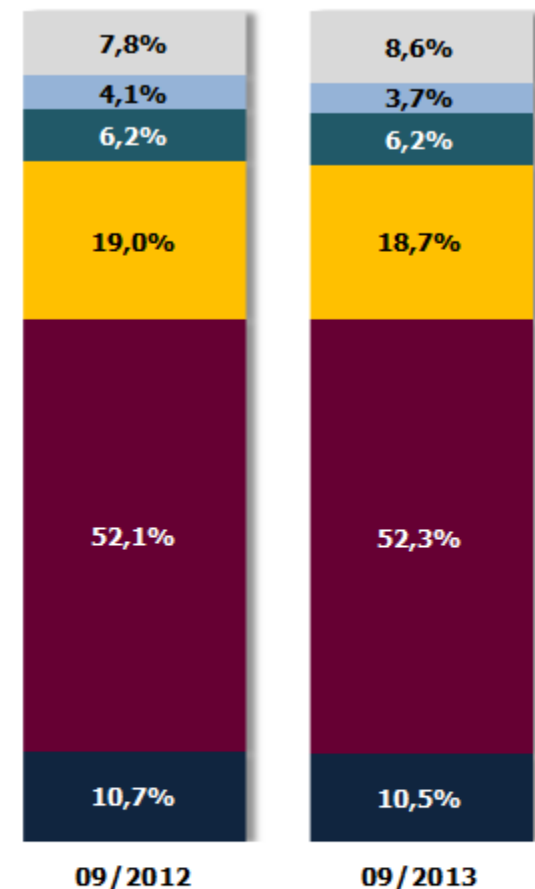

- Ograniczony wzrost akcji kredytowej przełożył się na znaczny przyrost najbardziej płynnych aktywów (o 50,1 mld zł, 13,1%) i zwiększenie ich udziału w sumie bilansowej (z 28,4% na koniec 2012 do 30,3% na koniec września 2013), przy czym silny wpływ miał ich przyrost w banku państwowym na skutek dużego napływu lokat sektora rządowego
- Większość nadwyżek płynności była ulokowana w obligacjach skarbowych i bonach pieniężnych NBP

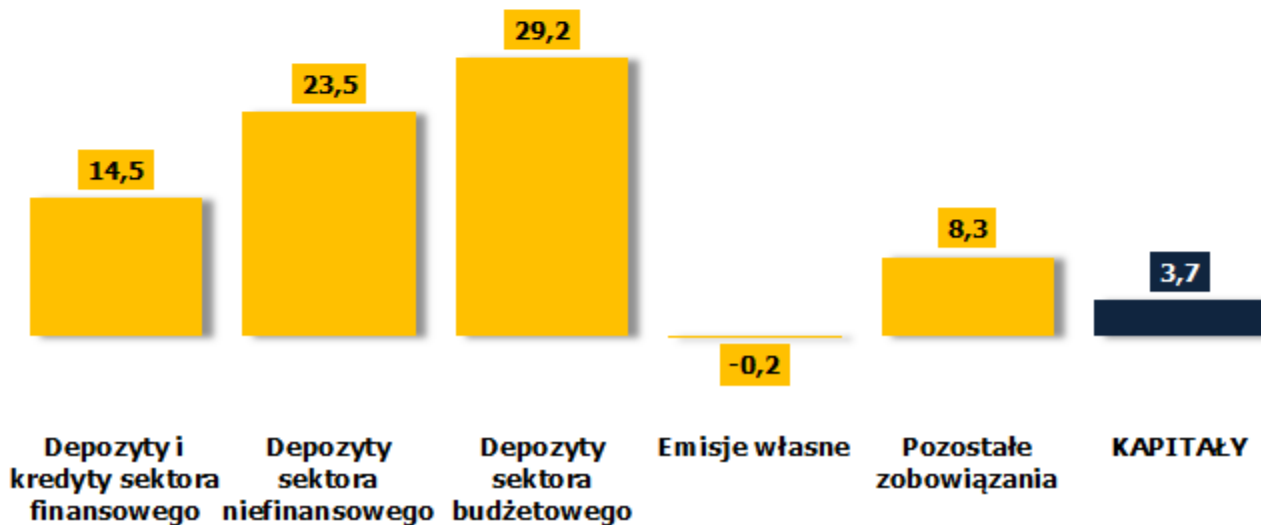
Umiarkowany przyrost zobowiązań, niski przyrost kapitałów

	09/2012	12/2012	09/2013	Nominalna		Skorygowana	
				mld zł	%	mld zł	%
ZOBOWIĄZANIA	1 192,0	1 203,7	1 279,0	75,3	6,3%	69,1	5,7%
Depozyty i kredyty sek. finansowego	254,3	252,1	266,6	14,5	5,7%	11,5	4,5%
Depozyty sektora niefinansowego	695,7	724,0	747,5	23,5	3,2%	21,7	3,0%
Gospodarstwa domowe	498,9	516,0	535,2	19,2	3,7%	18,2	3,5%
Przedsiębiorstwa	179,7	191,3	194,2	2,9	1,5%	2,0	1,1%
Depozyty sektora budżetowego	82,9	59,8	89,0	29,2	48,8%	28,7	47,6%
Emisje własne	54,7	52,7	52,5	-0,2	-0,3%		
Zobowiązania podporządkowane	7,0	8,0	7,3	-0,7	-9,2%		
Pozostałe	97,4	107,0	116,1	9,0	8,4%		
<i>wg waluty</i>							
- złotowe	935,3	933,6	989,7	56,1	6,0%	56,1	6,0%
- walutowe	256,7	270,1	289,3	19,2	7,1%	13,0	4,7%
<i>wg kraju</i>							
- rezydent	977,3	985,0	1 048,3	63,3	6,4%	60,4	6,1%
- nierezydent	214,7	218,7	230,7	12,1	5,5%	8,7	3,9%
<i>w tym z grupy macierzystej</i>	116,6	111,0	116,4	5,5	4,9%		
KAPITAŁY	143,3	146,5	150,2	3,7	2,5%		

Struktura źródeł finansowania

Zmiana stanu źródeł finansowania w okresie I-IX 2013 (mld zł)

- Pozostałe zobowiązania
- Emisje własne
- Depozyty sektora budżetowego
- Depozyty i kredyty sektora finansowego
- Depozyty sektora niefinansowego
- Kapitały

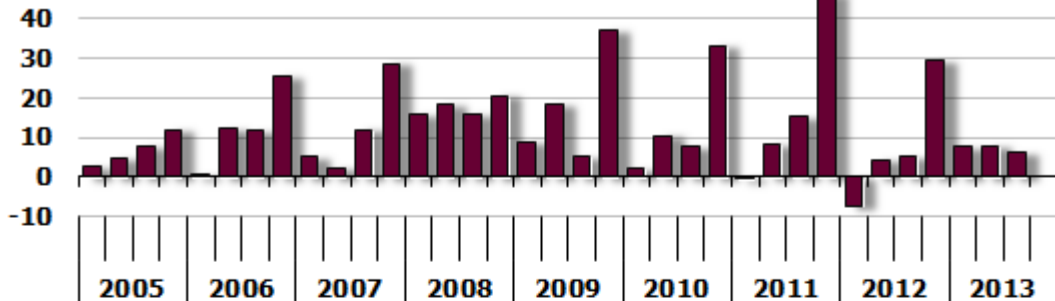
Ograniczony przyrost depozytów sektora niefinansowego

Kwartalna zmiana (skorygowana) stanu depozytów (mld zł)

SEKTOR NIEFINANSOWY OGÓŁEM

+21,7 mld zł

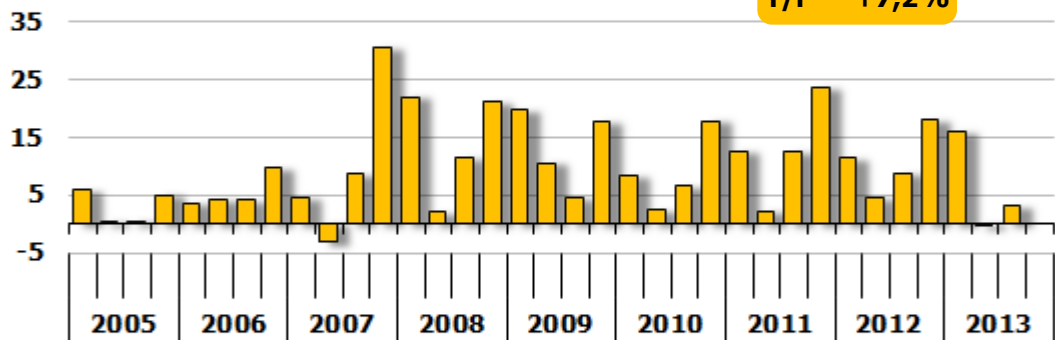
r/r +3,0%
+7,3%

GOSPODARSTWA DOMOWE

+18,2 mld zł

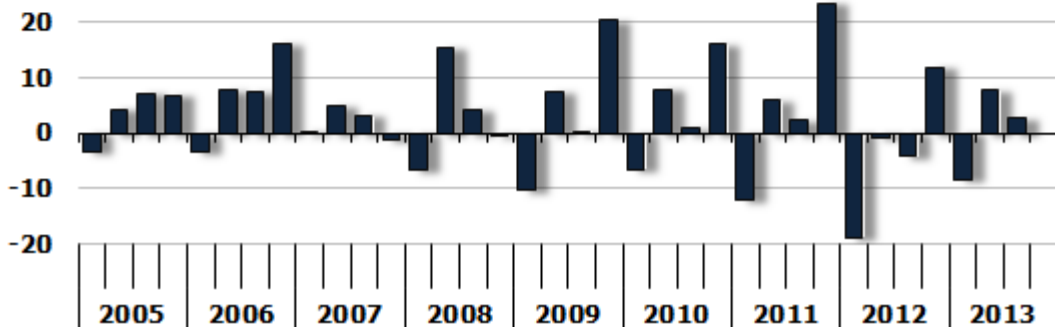
r/r +3,5%
+7,2%

PRZEDSIĘBIORSTWA

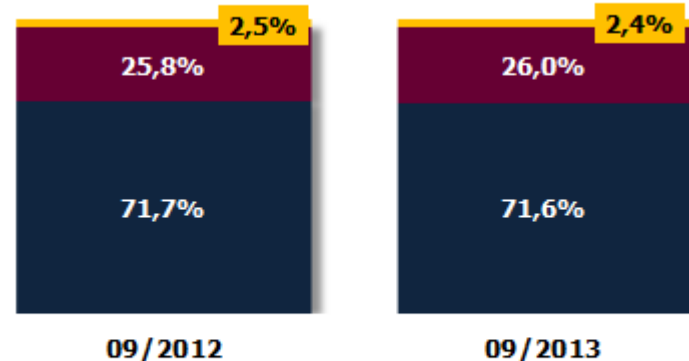
+2,0 mld zł

r/r +1,1%
+7,8%

- Przyrost wynikał głównie ze zwiększenia stanu depozytów gospodarstw domowych, który dokonał się w I kwartale br., podczas gdy w II i III kwartale obserwowano ich stagnację. Stan depozytów przedsiębiorstw po charakterystycznym dla pierwszych miesięcy roku obniżeniu w II i III kwartale uległ zwiększeniu, w rezultacie czego nieznacznie przekroczył poziom z końca ub.r.
- Blisko 30% przyrostu depozytów została zrealizowana przez sektor banków spółdzielczych
- Z punktu widzenia możliwości rozwoju bazy depozytowej w kolejnych okresach istotnym wyzwaniem dla banków stało się środowisko rekordowo niskich stóp procentowych (zmniejszenie przyrostu depozytów z tytułu odsetek od już złożonych lokat, zmniejszenie skłonność do oszczędzania, poszukiwanie alternatywnych inwestycji) oraz osłabienie tempa wzrostu gospodarczego (niekorzystny wpływ na możliwość tworzenia oszczędności)

Struktura depozytów

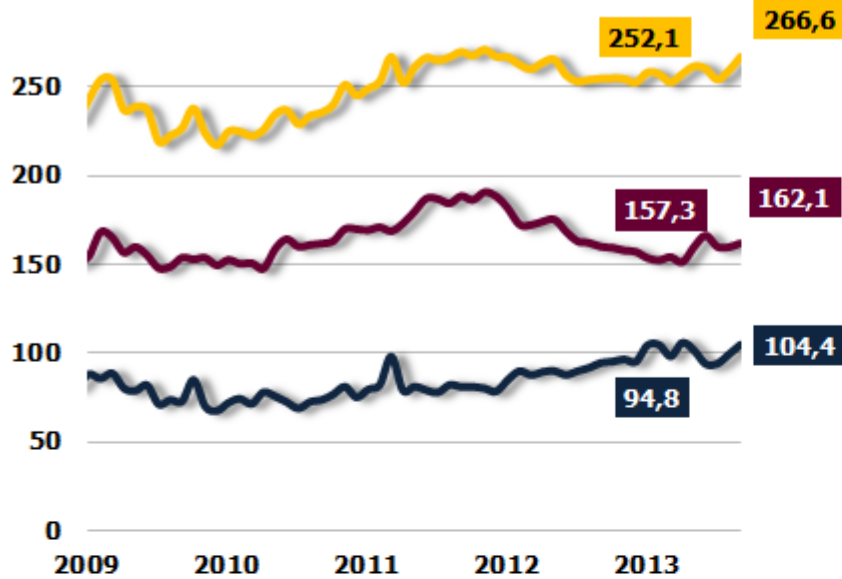
■ Instytucje niekomercyjne

■ Przedsiębiorstwa

■ Gospodarstwa domowe

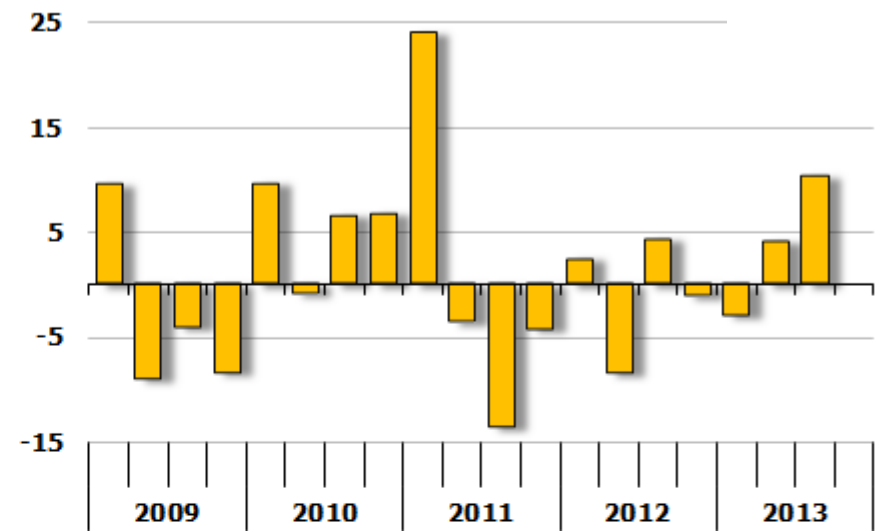
Finansowanie depozytami i kredytami sektora finansowego pozostaje relatywnie stabilne

Struktura (mld zł)

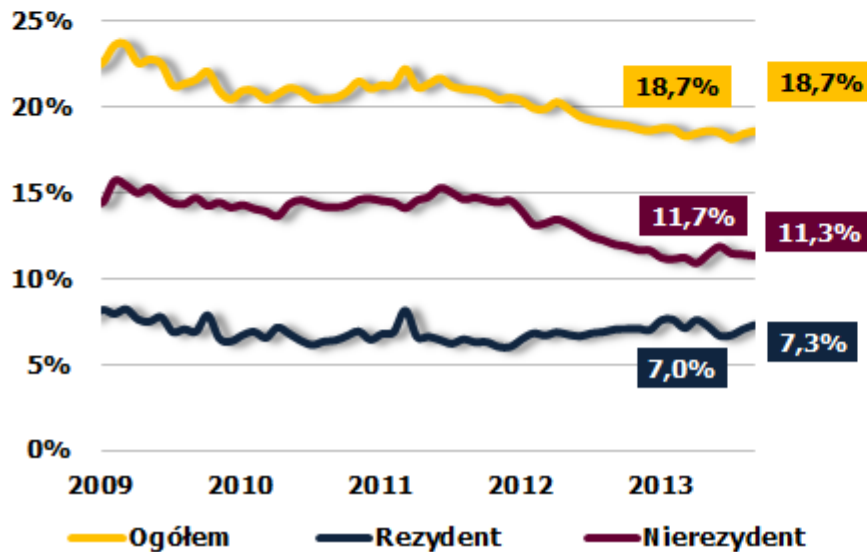

Skorygowana zmiana kwartalna (mld zł)

+11,5 mld zł; +4,5%

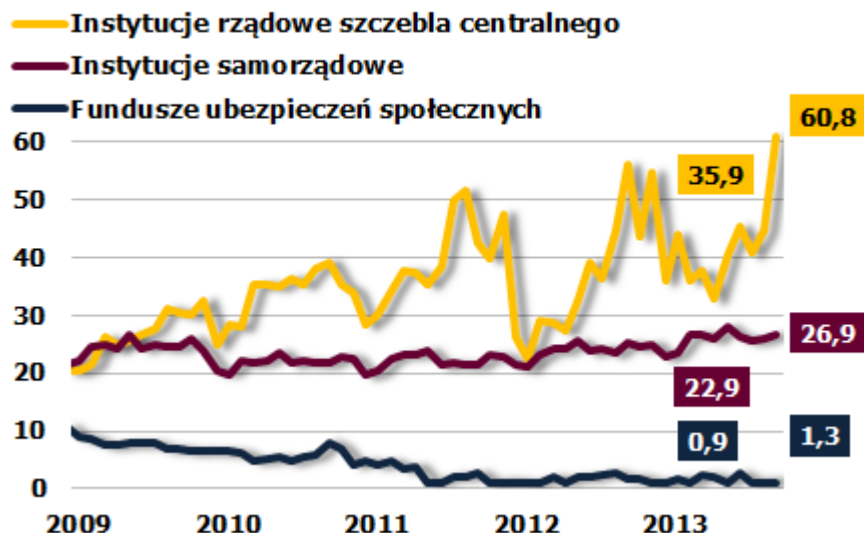
Udział w sumie bilansowej

- Po kilku kwartałach względnej stabilizacji w III kwartale br. odnotowano relatywnie wysoki przyrost depozytów i kredytów sektora finansowego. Pomimo odnotowanego przyrostu poziom finansowania tymi środkami pozostaje w ostatnich okresach relatywnie stabilny, co wyraża się względnie stabilnym ich udziałem w sumie bilansowej
- Zmiany stanu tych środków wynikają głównie ze zmienności kursu złotego względem walut głównych (połowa środków przypada na waluty obce), zmienności skali operacji prowadzonych na rynku finansowym, zmian strategii działania do jakiej dochodzi w niektórych bankach oraz bieżącego zarządzania płynnością banków

Silny wzrost lokat sektora rządowego, pozostałe zobowiązania bez większych zmian

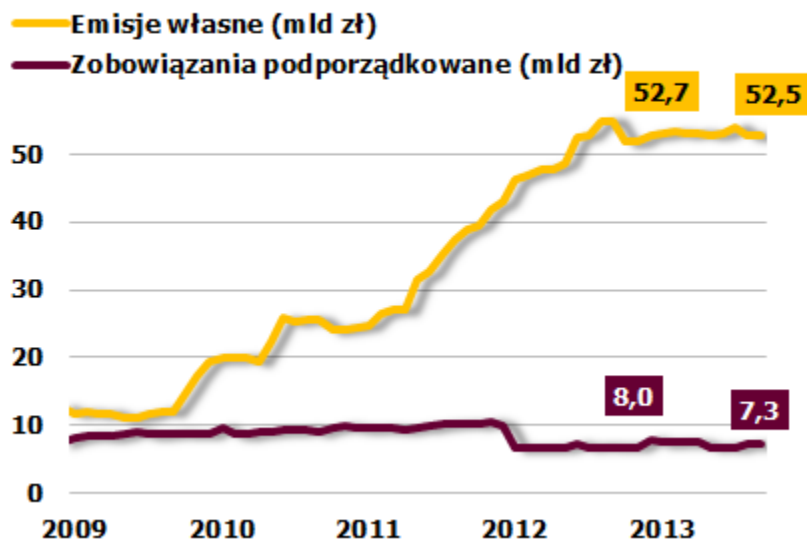
Depozyty sektora budżetowego (mld zł)

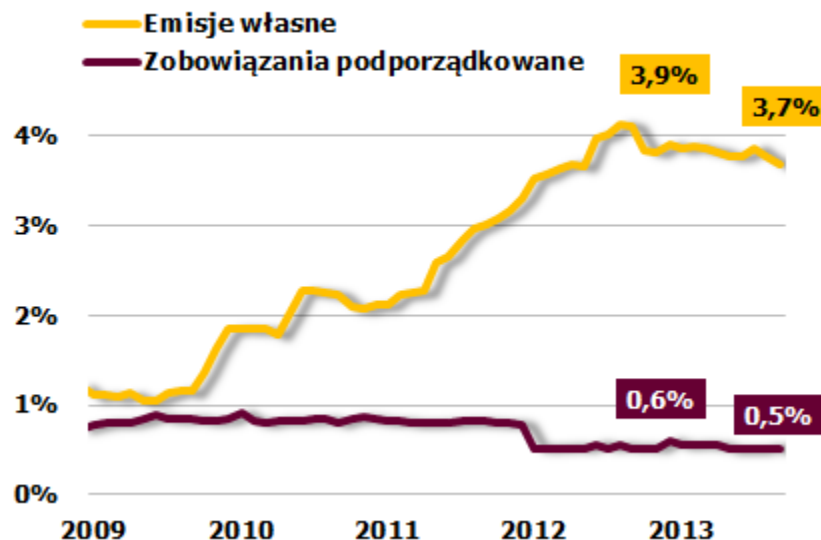
- Silny, ale zapewne okresowy napływ depozytów sektora budżetowego na skutek napływu dużych lokat sektora rządowego
- Poziom emisji własnych i stanu pożyczek podporządkowanych bez większych zmian

Rola depozytów sektora budżetowego, emisji własnych i pożyczek podporządkowanych w finansowaniu działalności banków pozostaje ograniczona, co wynika z ich relatywnie niedużej wartości oraz silnej koncentracji

Emisje własne i zobowiązania podporządkowane

Udział w sumie bilansowej

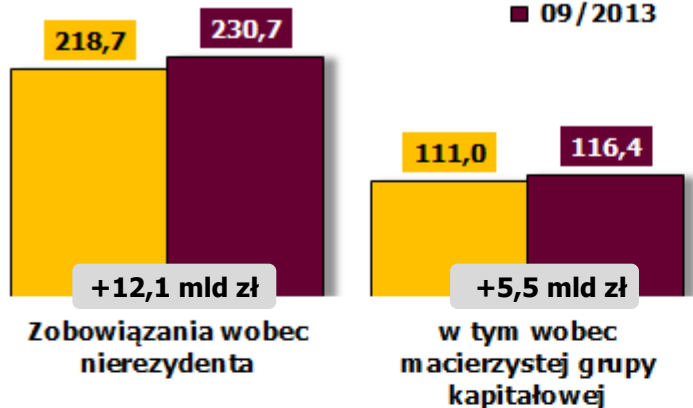

Umiarkowany wzrost finansowania zagranicznego

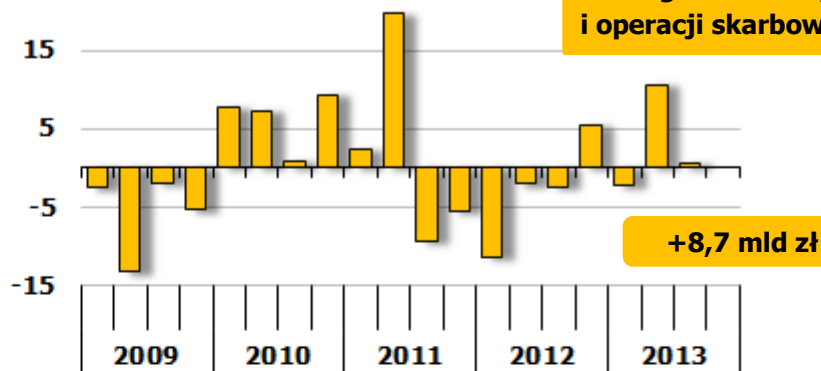
W Polsce nie występuje zjawisko „delewarowania” banków zagranicznych, a zmiany stanu finansowania zagranicznego wynikają ze zmian strategii działania, wahań złotego i operacji skarbowych

Finansowanie zagraniczne (mld zł)

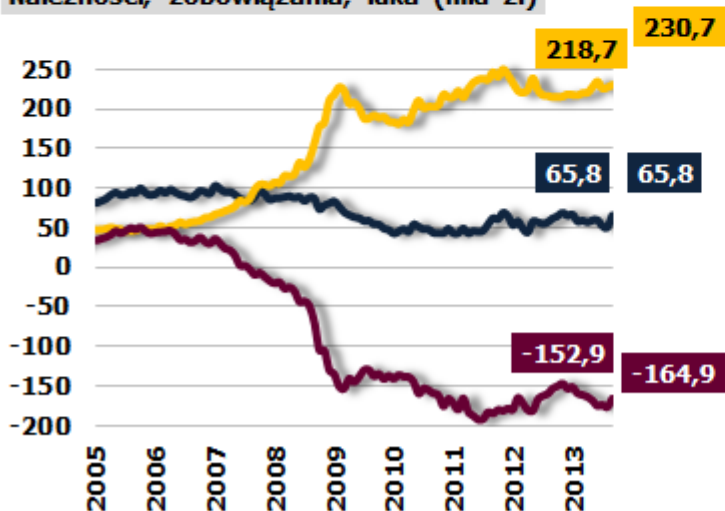
■ 12/2012
■ 09/2013

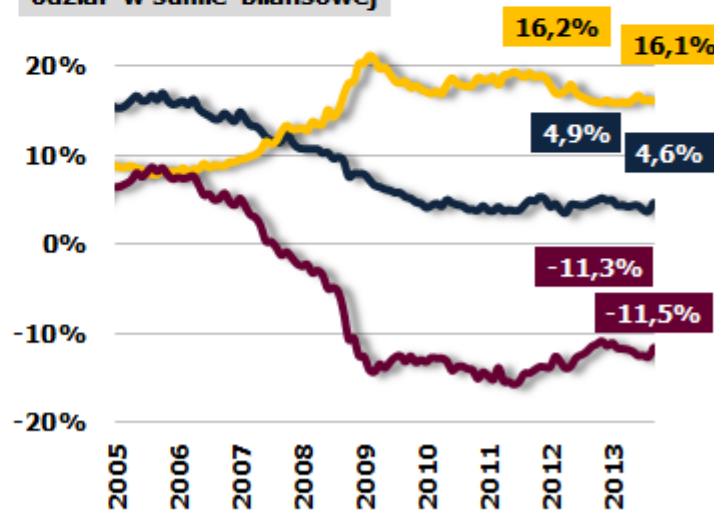
Kwartałna zmiana (skorygowana) finansowania zagranicznego (mld zł)

Należności, zobowiązania, luka (mld zł)

Udział w sumie bilansowej

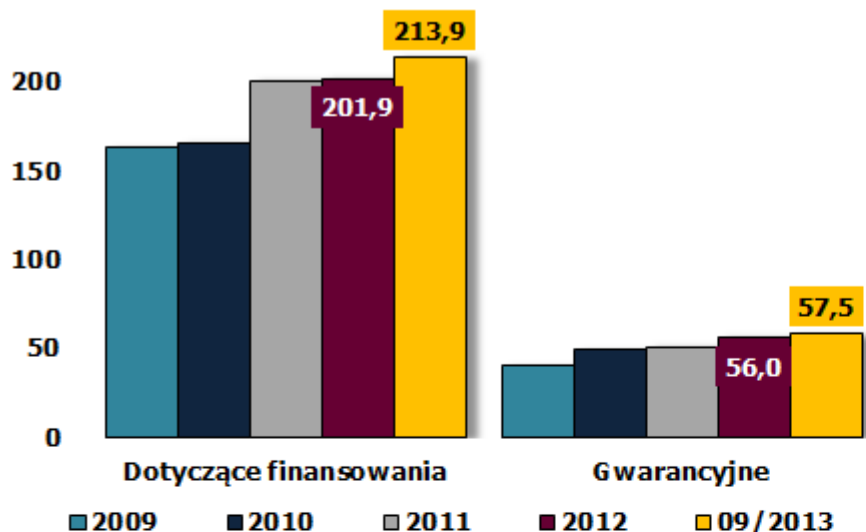

— Należności od nierezydenta   — Zobowiązania wobec nierezydenta   — Luka finansowania

- Umiarkowany wzrost stanu środków nierezydentów (nominalny o 12,1 mld zł, tj. o 5,5%, skorygowany o 8,7 mld zł, tj. o 3,9%), wynikający z najwyższego od dwóch lat napływu tych środków w II kwartale
- Wzrost finansowania zagranicznego, połączony ze stabilizacją należności od nierezydentów spowodował nieznaczne powiększenie ujemnej luki finansowania zagranicznego (do -164,9 mld zł; -11,5% sumy bilansowej)

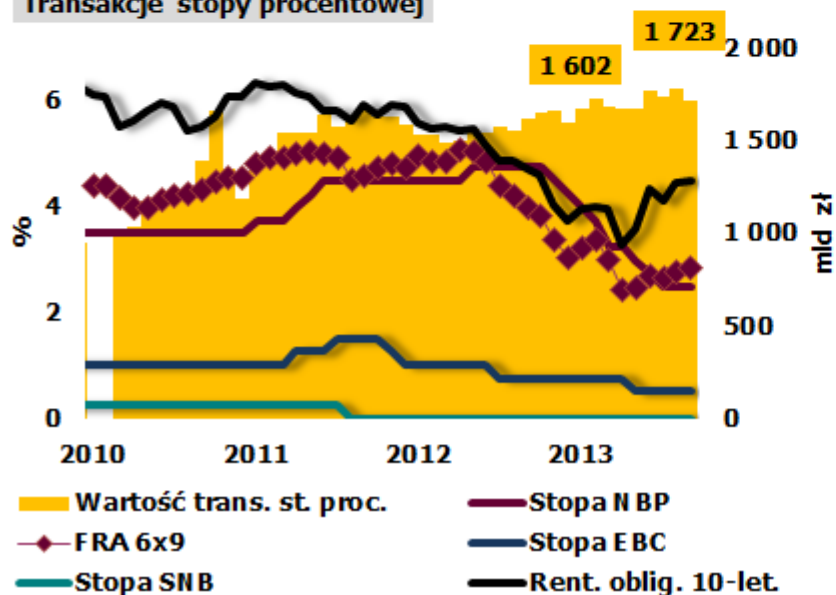
Ograniczony wzrost skali operacji pozabilansowych

Zobowiązania udzielone (mld zł)

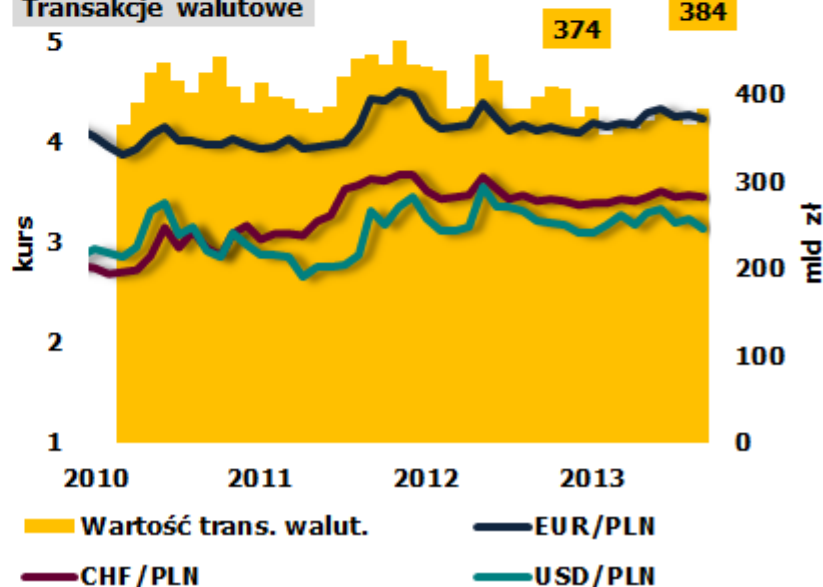

- Ograniczony wzrost akcji kredytowej i niski poziom aktywności gospodarki znalazł odzwierciedlenie w umiarkowanym przyroście udzielonych przez banki zobowiązań dotyczących finansowania (+5,9%) i niewielkim przyroście wartości zobowiązań o charakterze gwarancyjnym (+2,7%)
- Silne redukcje stóp procentowych NBP przełożyły się na zwiększenie skali transakcji pochodnych dotyczących stopy procentowej (+7,5%) głównie FRA, OIS
- Skala operacji walutowymi instrumentami pochodnymi nie uległa większym zmianom (+2,7%; głównie z tytułu przyrostu transakcji Fx swap)

Transakcje stopy procentowej

Transakcje walutowe

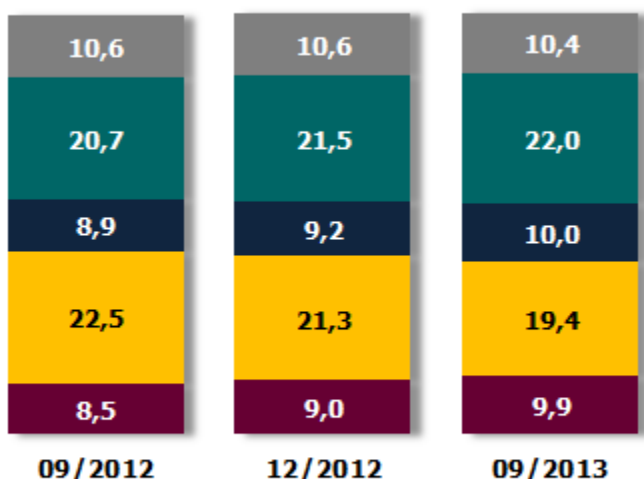

Jakość kredytów pozostaje stabilna, ale w niektórych obszarach nieznaczne pogorszenie

	Kredyty zagrożone (mld zł)			Zmiana mld zł	Udział w portfelu			
	09/2012	12/2012	09/2013		%	09/2012	12/2012	09/2013
KREDYTY OGÓŁEM	71,8	72,2	72,3	0,1	0,2%	7,7%	7,7%	7,4%
Sektor finansowy	0,1	0,1	0,2	0,1	81,1%	0,3%	0,3%	0,5%
Sektor niefinansowy	71,3	71,7	71,8	0,1	0,1%	8,8%	8,9%	8,5%
Sektor budżetowy	0,4	0,4	0,3	0,0	-10,6%	0,4%	0,4%	0,4%
Gospodarstwa domowe	40,0	39,6	39,3	-0,3	-0,6%	7,5%	7,4%	7,1%
Konsumpcyjne	22,5	21,3	19,4	-1,8	-8,7%	17,9%	17,2%	15,5%
Mieszkaniowe	8,5	9,0	9,9	0,8	9,0%	2,7%	2,8%	2,9%
Pozostałe	8,9	9,2	10,0	0,8	8,5%	10,2%	10,5%	10,6%
Przedsiębiorstwa	31,3	32,1	32,4	0,3	1,0%	11,3%	11,8%	11,5%
MSP	20,7	21,5	22,0	0,5	2,1%	12,4%	13,1%	13,2%
Duże przedsiębiorstwa	10,6	10,6	10,4	-0,1	-1,4%	9,7%	9,8%	9,1%
Opóźnione > 30 dni								
Konsumpcyjne	25,1	23,7	22,4	-1,4	-5,9%	19,6%	18,9%	17,0%
Mieszkaniowe	10,7	10,7	11,7	0,9	8,8%	3,3%	3,3%	3,5%

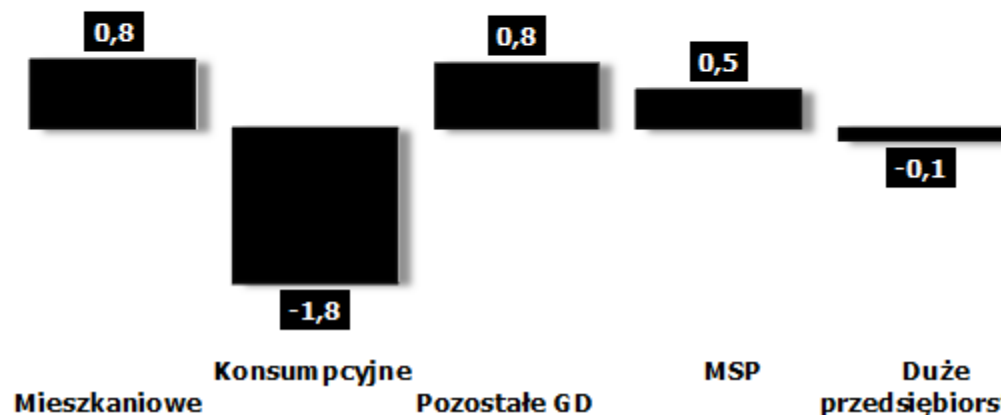
- Pomimo niskiego tempa wzrostu gospodarki i niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jakość kredytów pozostaje względnie stabilna (w okresie I-IX wzrost kredytów zagrożonych zaledwie o 0,1 mld zł, a udział obniżył się do 7,4%), co należy łączyć m.in. z silną redukcją stóp procentowych oraz dokonaniem w poprzednich okresach zacieśnieniem polityki kredytowej
- Istotny wpływ przeklasyfikowania z należności zagrożonych do normalnych wobec jednej dużej spółki budowlanej
- Główne zagrożenie dla jakości portfela stanowi niskie tempo wzrostu gospodarki

Kredyty zagrożone sektora niefinansowego (mld zł)

■ Duże przedsiębiorstwa   ■ MSP
■ Pozostałe GD   ■ Konsumpcyjne
■ Mieszkaniowe

Zmiana stanu kredytów zagrożonych w okresie I-IX 2013 (mld zł)

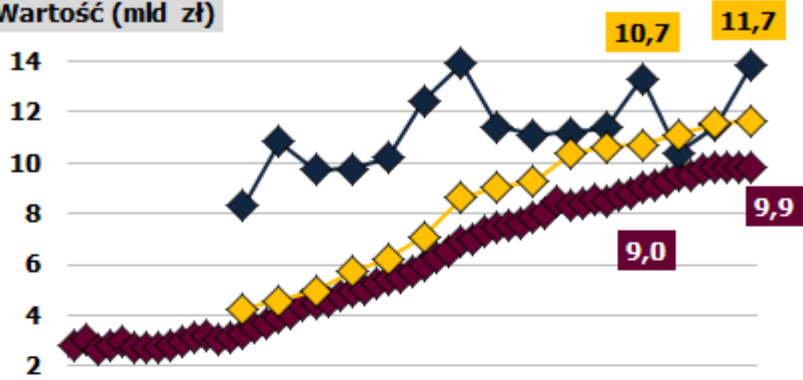

MIESZKANIOWE - POGORSZENIE ale sygnały stabilizacji

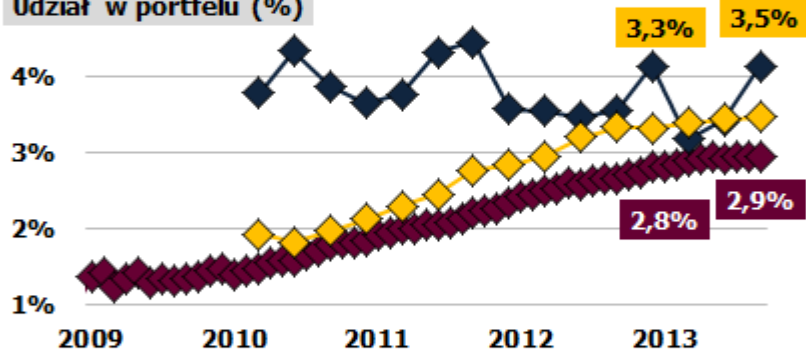
Zagrożone +0,8 mld zł Opóźnione > 30 +0,9 mld zł

◆ Zagrożone ◆ Opóźnione 1-30 dni ◆ Opóźnione > 30 dni

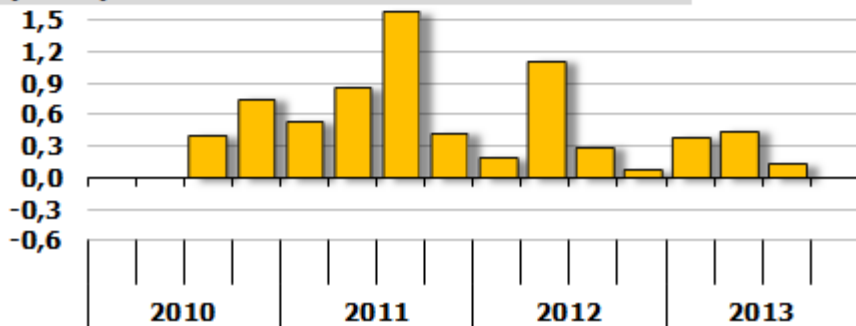
Wartość (mld zł)

Udział w portfolio (%)

Kwartałna zmiana kredytów opóźnionych > 30 dni (mld zł)

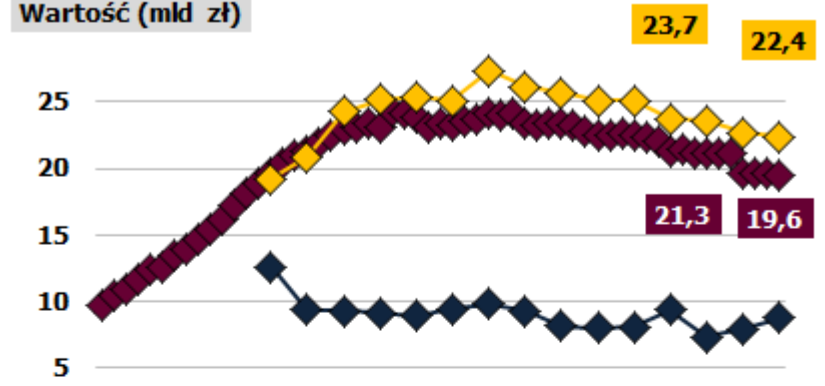

KONSUMPCYJNE - POPRAWA głównie dzięki sprzedaży portfeli „złych” kredytów

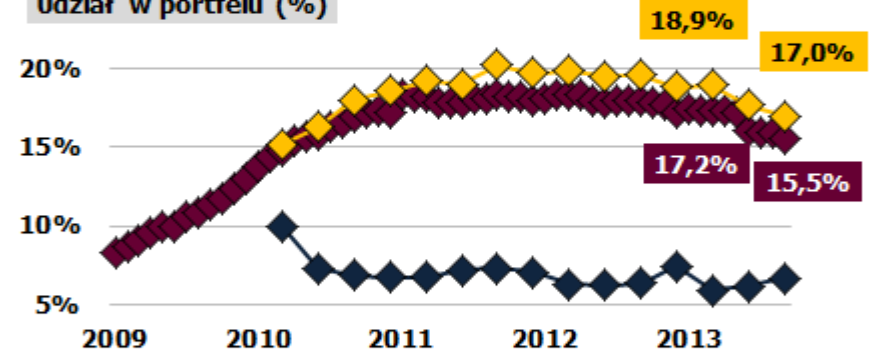
Zagrożone -1,8 mld zł Opóźnione > 30 -1,4 mld zł

◆ Zagrożone ◆ Opóźnienie 1-30 dni ◆ Opóźnienie

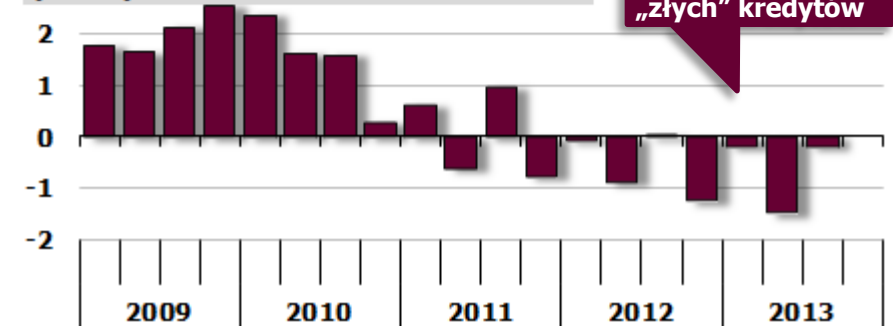
Wartość (mld zł)

Udział w portfolio (%)

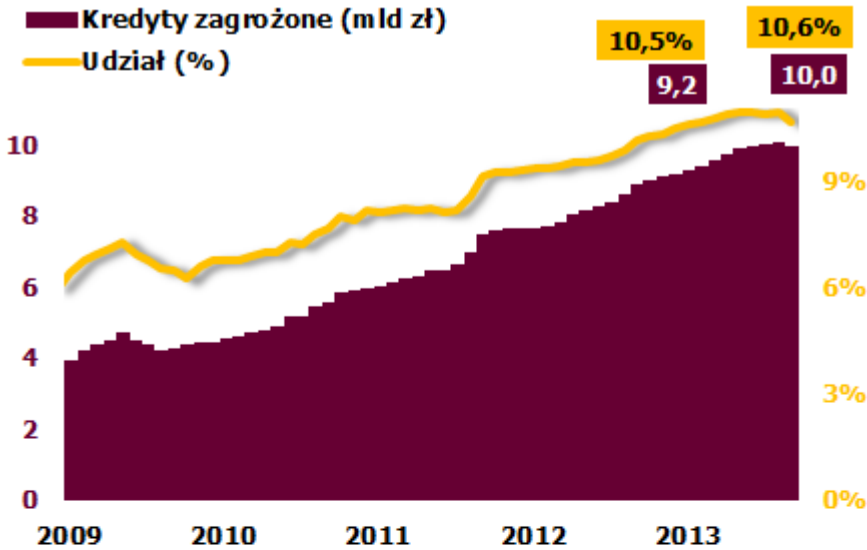

Kwartałna zmiana kredytów zagrożonych (mld zł)

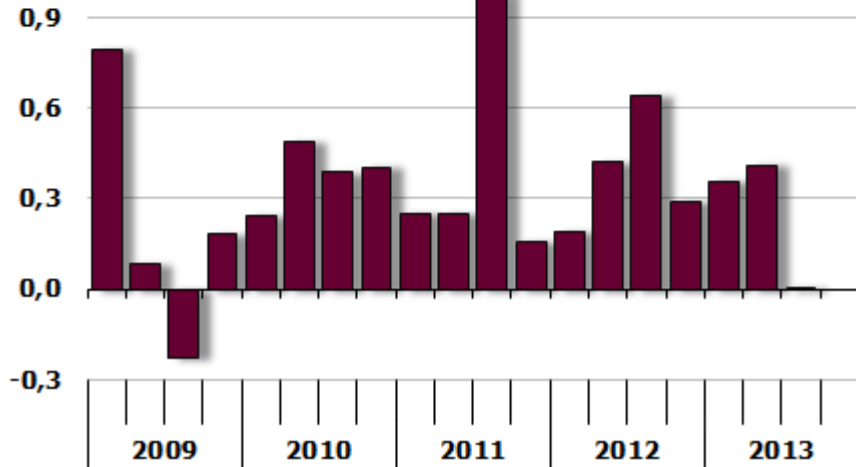

POZOSTAŁE GD - POGORSZENIE ale w III kwartale sygnały stabilizacji

Zagrożone +0,8 mld zł

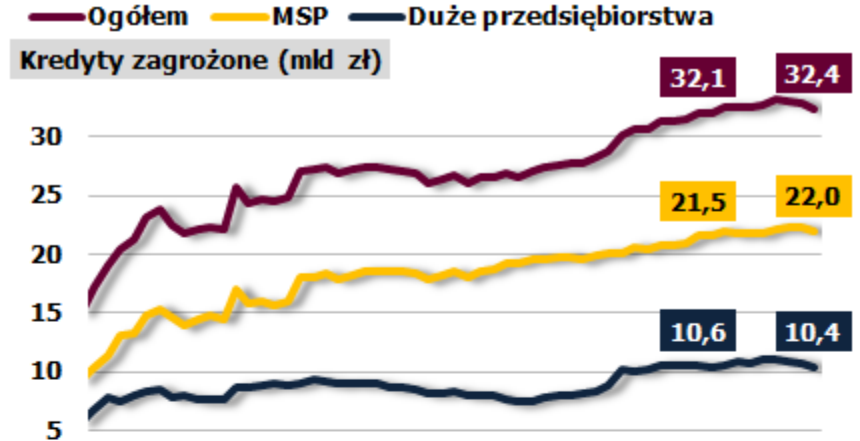

Kwartałna zmiana stanu
kredytów zagrożonych (mld zł)

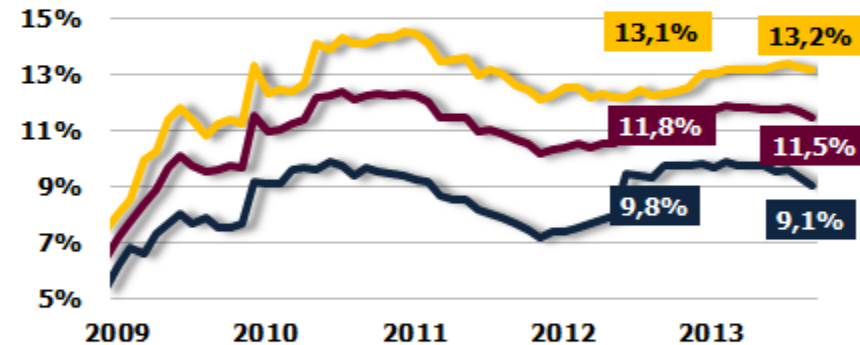

PRZEDSIĘBIORSTWA - STABILIZACJA (MSP – nieznaczne pogorszenie; Duże – poprawa)

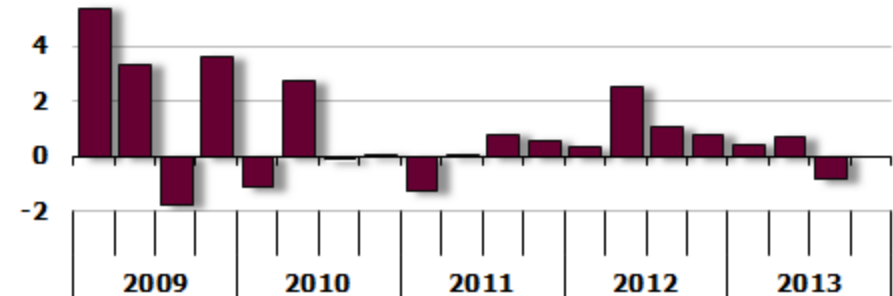
Zagrożone +0,3 mld zł (MSP + 0,5 mld zł; Duże -0,1 mld zł)

Udział kredytów zagrożonych (%)

Kwartałna zmiana stanu
kredytów zagrożonych (mld zł)

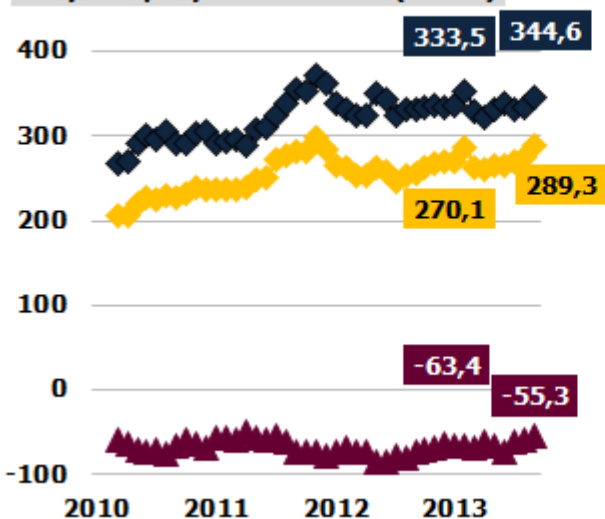

Zmniejszenie niedopasowania walutowego

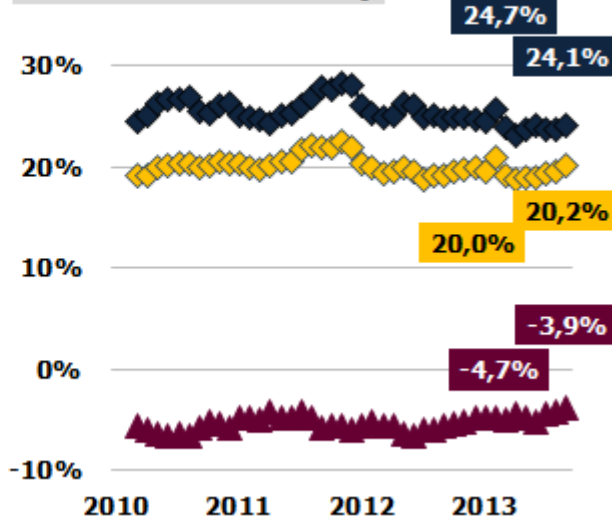
Finansowanie długoterminowe bez większych zmian

◆ Aktywa ◆ Pasywa ◆ Niedopasowanie

Aktywa i pasywa walutowe (mld zł)

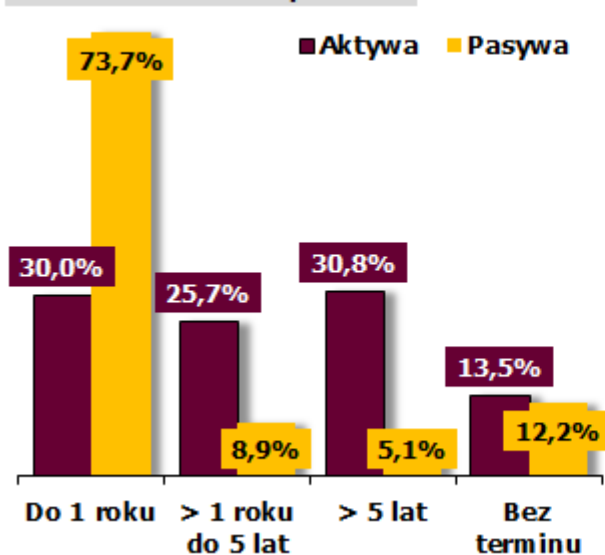

Udział w sumie bilansowej

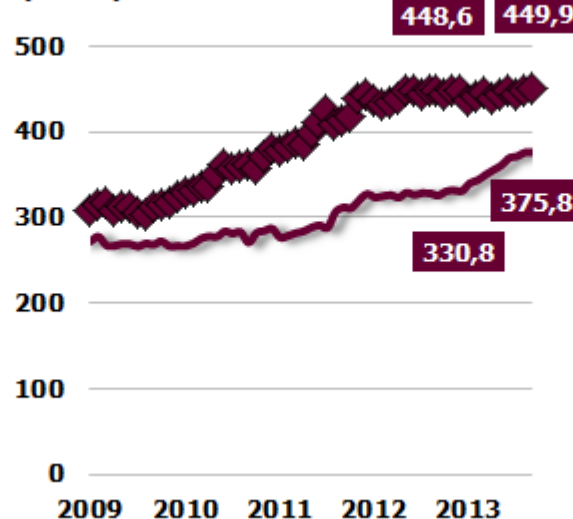

- Niewielki przyrost aktywów walutowych (+11,3 mld zł, +3,3%) w połączeniu z wyższym przyrostem pasywów walutowych (+19,2 mld zł, +7,1%) spowodował pewne zmniejszenie ujemnej luki walutowej (do -55,3 mld zł). Obserwowane zmiany wynikały z nieznacznego osłabienia złotego, zmian w strukturze finansowania banków, wzrostu finansowania zagranicznego oraz zmian w poziomie i strukturze walutowej lokat instytucji sektora rządowego
- Finansowanie długoterminowe bez większych zmian

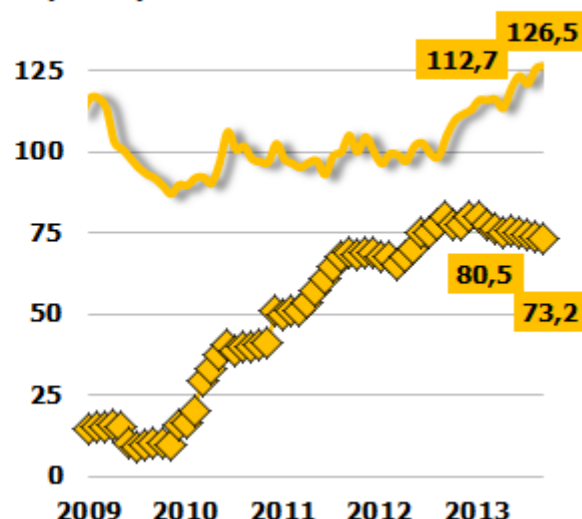
Struktura terminów płatności

Aktywa 1-5 lat (mld zł) ◆ Aktywa > 5 lat (mld zł)

Pasywa 1-5 lat (mld zł) ◆ Pasywa > 5 lat (mld zł)

Wybrane dane finansowe największych banków i ich inwestorów strategicznych

	SUMA BILANSOWA			KREDYTY			WYNIK FINANSOWY NETTO			WARTOŚĆ RYNKOWA		
	09/2012	09/2013	rok/rok	09/2012	09/2013	rok/rok	09/2012	09/2013	rok/rok	09/2012	09/2013	rok/rok
Banki notowane na GPW (mln PLN)												
PKO BP	193 247	201 618	4,3%	149 180	155 409	4,2%	2 874	2 289	-20,4%	44 500	46 375	4,2%
Bank Pekao	147 901	151 202	2,2%	101 969	106 597	4,5%	2 213	2 063	-6,8%	41 407	46 851	13,1%
BZ WBK	59 872	105 965	77,0%	41 337	72 818	76,2%	1 029	1 330	29,3%	17 876	32 554	82,1%
mBank	99 806	104 088	4,3%	71 827	69 066	-3,8%	931	876	-5,9%	13 307	18 981	42,6%
ING BSK	73 638	84 640	14,9%	50 635	53 603	5,9%	642	711	10,7%	10 941	14 571	33,2%
Getin Noble	57 438	64 910	13,0%	45 924	49 820	8,5%	298	264	-11,4%	4 532	6 307	39,2%
Millennium	52 257	58 102	11,2%	41 847	43 210	3,3%	346	393	13,4%	4 707	8 674	84,3%
Bank Handlowy	36 502	47 248	29,4%	17 016	17 887	5,1%	726	821	13,1%	11 498	14 503	26,1%
BGŻ	36 259	35 750	-1,4%	27 376	27 499	0,4%	78	134	72,9%	3 674	3 298	-10,2%
Bank BPH	34 534	33 637	-2,6%	28 229	25 829	-8,5%	189	149	-21,2%	3 235	4 002	23,7%
Nordea	32 648	31 708	-2,9%	27 502	27 430	-0,3%	86	38	-55,1%	1 609	2 620	62,8%
Alior Bank	17 806	23 120	29,8%	13 967	18 888	35,2%	x	208	x	x	5 719	x
BNP Paribas	19 863	21 132	6,4%	17 544	18 166	3,5%	19	78	310,2%	1 558	1 779	14,2%
BOS	16 422	17 999	9,6%	11 316	12 038	6,4%	31	42	32,3%	782	876	12,0%
Inwestorzy strategiczni banków o sumie bilansowej > 10 mld zł (mln w walucie lokalnej; kolejność wg wielkości sumy bilansowej w EUR)												
BNP Paribas	1 993 597	1 855 621	-6,9%	663 859	638 787	-3,8%	6 043	4 705	-22,1%	46 363	62 223	34,2%
Deutsche Bank	2 185 646	1 787 971	-18,2%	407 863	387 040	-5,1%	2 791	2 026	-27,4%	28 735	34 612	20,5%
Credit Agricole	1 918 800	1 770 900	-7,7%	388 132	320 271	-17,5%	-2 484	1 893	x	13 414	20 361	51,8%
Citigroup	1 931 346	1 899 511	-1,6%	689 500	682 527	-1,0%	6 345	11 217	76,8%	95 951	147 520	53,7%
Societe Generale	1 281 500	1 254 400	-2,1%	404 300	379 700	-6,1%	1 261	1 853	46,9%	17 244	29 415	70,6%
Santander	1 300 006	1 192 181	-8,3%	776 852	712 367	-8,3%	1 849	3 310	79,0%	57 363	66 863	16,6%
ING Groep	1 248 096	1 131 175	-9,4%	x	x	x	2 680	2 693	0,5%	23 560	32 067	36,1%
UniCredit	949 769	883 802	-6,9%	574 090	564 014	-1,8%	1 418	1 014	-28,5%	18 726	27 297	45,8%
Nordea Bank	710 950	625 826	-12,0%	355 930	346 035	-2,8%	2 279	2 343	2,8%	262870	313871	19,4%
Commerzbank	675 562	593 232	-12,2%	301 325	181 064	-39,9%	692	26	-96,2%	8 115	9 666	19,1%
General Electric	698 880	661 438	-5,4%	x	x	x	9 630	9 851	2,3%	240 620	243 291	1,1%
DNB ASA	2 368 983	2 436 403	2,8%	1 318 601	1 345 688	2,1%	9 915	11 860	19,6%	114 423	148 709	30,0%
Raiffeisen	147 128	131 034	-10,9%	83 769	82 431	-1,6%	842	411	-51,2%	5 510	4 729	-14,2%
Banco Com. Port.	89 274	83 121	-6,9%	69 069	60 588	-12,3%	-796	-597	x	1 261	1 892	50,0%

Źródło: Bloomberg

Delewarowanie działalności

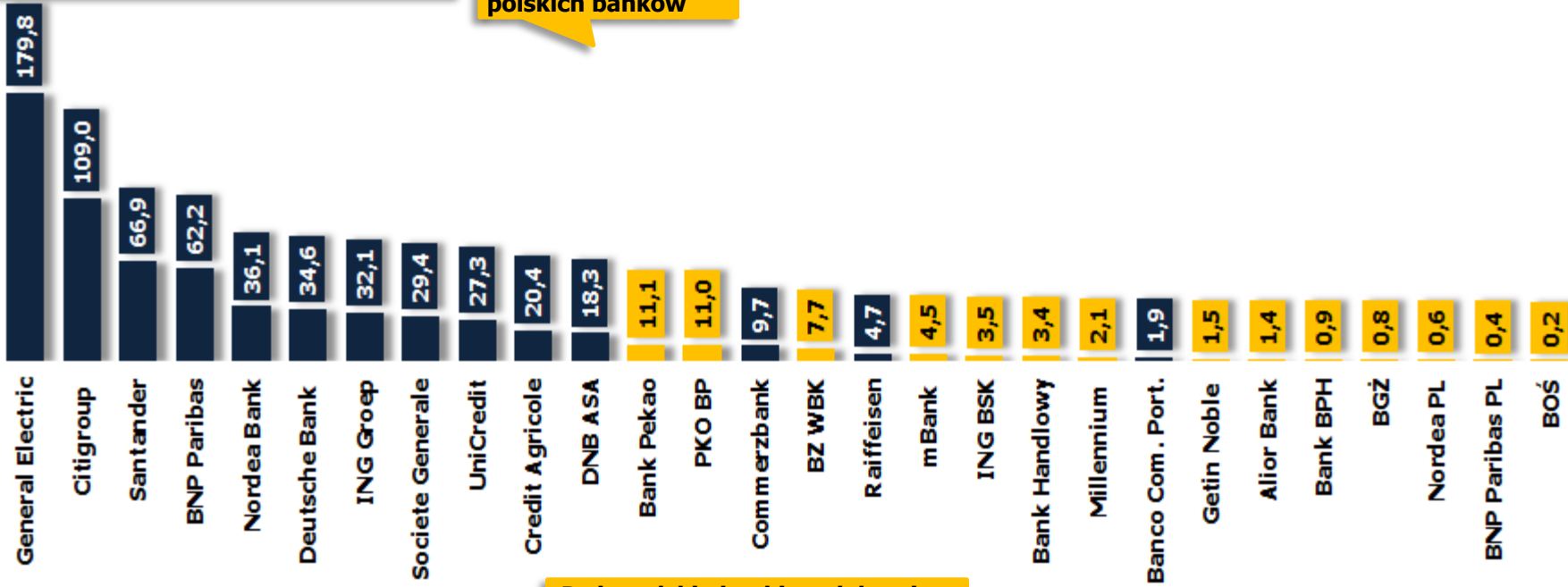
Ujemna dynamika akcji kredytowej

Mieszany obraz w zakresie wyników

Silna hossa (odbicie sytuacji na rynkach w USA)

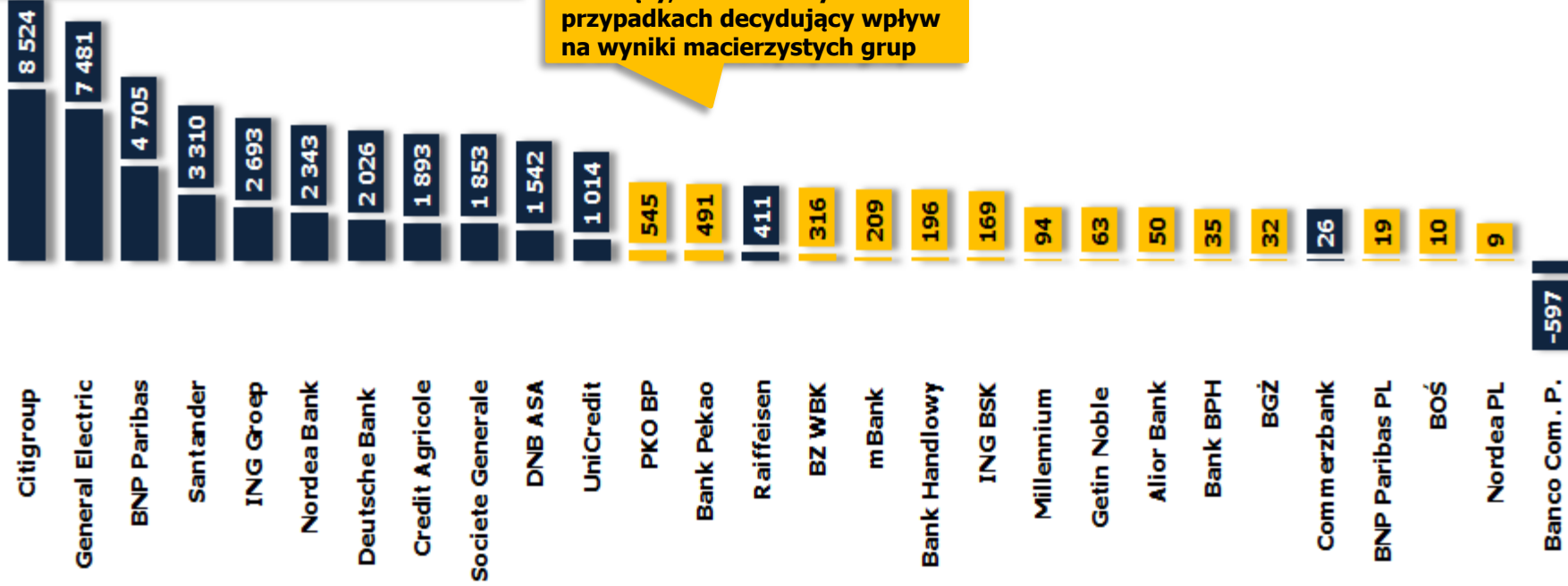
Wartość rynkowa (mld EUR) - 09/2013

Wysoka wycena polskich banków

Wynik finansowy netto (mln EUR) - 09/2013

Duże polskie banki nadal mają znaczący, a w niektórych przypadkach decydujący wpływ na wyniki macierzystych grup

SYTUACJA BIEŻĄCA SEKTORA BANKOWEGO POZOSTAJE DOBRA I STABILNA, ale niskie tempo wzrostu gospodarki oraz duża niepewność, co do przyszłego rozwoju sytuacji, powodują że RYZYKO DZIAŁALNOŚCI SEKTORA UTRZYMUJE SIĘ NA PODWYŻSZONYM POZIOMIE, choć jest ono nieco niższe niż w poprzednim okresie

KONIECZNE JEST:

- Dostosowanie strategii działania do trudnych uwarunkowań zewnętrznych**
- Dywersyfikacja i dalsze zwiększenie stabilności źródeł finansowania**
- Dostosowanie banków do zaleceń i rekomendacji KNF**

Opracowanie:
Andrzej Kotowicz
Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej oraz Instytucji Płatniczych
URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO